

NOKUTs tilsynsrapporter

Kommersiell scenekunst – tolkning og formidling

Bårdar Akademiet AS

Oktober 2018

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved fagskolene. Dette gjør vi blant annet ved å akkreditere nye fagområder. NOKUT kan gi en fagskole fullmakt til selv å opprette utdanningstilbud innenfor et begrenset fagområde. For å få denne fullmakten må fagområdet være akkreditert, og fagskolen må oppfylle flere betingelser.

Fagskole/Utdanningssted:	Bårdar Akademiet AS
Fagområdets navn:	Kommersiell scenekunst – tolkning og formidling
Sakkyndige:	Henning Birkeland, Torstein Gaasdalen, Yngvar Julin, Karina Thonander
Dato for vedtak:	25.10.2018
NOKUTs saksnummer	17/08702

Forord

Fagskoler som oppfyller bestemte vilkår, kan søke akkreditering for et fagområde, og slik få fullmakt til selv å opprette fagskoleutdanninger innen dette fagområdet jf. § 5 i lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven). Akkreditering for fagområde foretas av NOKUT etter § 5-2 i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (studiekvalitetsforskriften) og forskrift om tilsyn med kvaliteten i fagskoleutdanning (fagskoletilsynsforskriften) kapittel 4.

Herved fremlegges rapport om akkreditering for fagområdet *kommersiell scenekunst – tolkning og formidling* fra Bårdar Akademiet AS. Vurderingen som er nedfelt i tilsynsrapporten, er igangsatt på bakgrunn av søknad fra Bårdar Akademiet AS til søknadsfristen 1. november 2017. Denne rapporten viser NOKUTs vurdering av forutsetningene for å søke om og kunne få akkreditering for fagområde, den sakkyndige vurderingen, Bårdar Akademiet AS' tilsvaret til foreløpig rapport og komiteens og NOKUTs tilleggsvurderinger.

NOKUTs konklusjon er at Bårdar Akademiet AS' søknad på en tilfredsstillende måte oppfyller kravene i fagskoleloven, fagskoletilsynsforskriften og forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning.

Merknad om terminologi og overgangsregler

Søknaden er vurdert opp mot gjeldende lov og forskrift på søknadstidspunktet, 31. oktober 2017.

Den 1. juli 2018 trådte imidlertid den nye lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) i kraft, og uttrykket «godkjenning» ble erstattet av «akkreditering». De materielle og prosessuelle reglene for godkjenning/akkreditering for fagområde finner vi i studiekvalitetsforskriften og fagskoletilsynsforskriften¹. Vurderingen av søknaden er tett knyttet til forskriftsformuleringene, og derfor benytter vi uttrykket «godkjenning» i tilsynsrapporten. I forslaget til vedtak bruker vi imidlertid uttrykket «akkreditering», ettersom vedtaket er knyttet opp mot lovhjemmelen, som går foran forskriftsteksten.

Oslo, 25. oktober 2018

Terje Mørland
direktør

¹ Forskrifter gitt med hjemmel i lov 20. juni 2003 nr. 56 om fagskoleutdanning skal gjelde frem til 31. desember 2019, eller til forskriften blir opphevet, jf. fagskoleloven § 44.

Innhold

1	Informasjon om søkeren og vurderingsprosessen	1
1.1	Informasjon om tilbyder	1
1.2	Vurderingsprosessen.....	1
2	Vilkår for søknad og grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning... 2	2
2.1	Grunnleggende forutsetninger	2
2.2	Registrering i Enhetsregisteret.....	5
2.3	Uteksaminerte kandidater	6
2.4	Garanti- og forsikringsordning	6
3	Krav til fagområdegodkjenning: Institusjonsnivå.....	8
3.1	Primærvirksomhet	8
3.2	Jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømning	8
3.3	Strategi.....	9
3.4	Tilbyders organisering og infrastruktur	10
4	Krav til fagområdegodkjenning: Fagområdet, fagmiljø og yrkesfeltet.....	25
4.1	Fagområdets avgrensning	25
4.2	Fagmiljø.....	28
4.3	Samarbeid med yrkesfeltet	34
5	Konklusjon etter sakkyndig vurdering.....	39
6	Tilsvaret og supplerende vurdering fra sakkyndig komité.....	40
6.1	Søkerens tilbakemelding.....	40
6.2	Vurdering etter tilsvaret fra søker.....	43
6.3	Konklusjon etter supplerende vurdering.....	44
7	Vedtaket	45
8	Dokumentasjon	45
	Vedlegg 1.....	46
	Vedlegg 2.....	48

1 Informasjon om søkeren og vurderingsprosessen

1.1 Informasjon om tilbyder

Bårdar Akademiet AS (i rapporten også omtalt som «tilbyder») søkte NOKUT 1. november 2017 om godkjenning av fagområdet *kommersiell scenekunst*. Søknaden gjelder fullmakt til å opprette stedbaserte fagskoleutdanninger.

Tilbyder fikk sine fagskoleutdanninger *dans og musikkteater med fordypning i sang/skuespillerfag eller sang/dans* godkjent av NOKUT 28. juli 2011.

I 2017/18 har tilbyder totalt 137 fagskolestudenter, som også er tilsvarende i heltidsekvivalenter.

1.2 Vurderingsprosessen

Vurderingene gjennomføres ut fra en vedtatt prosess, se oversikt over vurderingsprosessen i vedlegg i denne rapporten. Den sakkyndige komiteen som gjennomfører de faglig vurderingene ble oppnevnt 8. mai 2018 og hadde oppstartsmøte 28. mai 2018.

7. og 8. juni 2018 gjennomførte komiteen besøk ved Bårdar Akademiet AS, og hadde samtaler med representanter for ansatte og studenter, studenttillitsvalgte, faglig og administrativ ledelse, styreleder og representanter for eksterne aktører.

Komiteens vurderinger er nedfelt i denne rapporten.

2 Vilkår for søknad og grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning

Kunnskapsdepartementet og NOKUT har formulert vilkår for at tilbydere skal kunne søke om godkjenning av fagområde. KDs krav gjelder godkjent system for kvalitetssikring, uteksaminerte kandidater og dokumentasjon av deltakelse i garanti- eller forsikringsordning. NOKUT krever at tilbyder som søker om godkjenning av fagområde må oppfylle de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning.

2.1 Grunnleggende forutsetninger

Høsten 2016 søkte tilbyder om godkjenning av fagområde, jf. NOKUTs sak 16/00521. Den gang ble søknaden avslått, ettersom det var NOKUTs vurdering at tilbyder ikke oppfylte vilkårene for å søke om godkjenning. Dette gjaldt forhold ved tilbyders vedtekter, reglementet og system for kvalitetssikring. Vår vurdering nå gjøres på grunnlag av vurderingen vi gjorde i 2016. I kapittel 2 vurderer vi hvorvidt tilbyder nå på en tilfredsstillende måte har rettet opp i forholdene som ble påpekt i avslagsvedtaket. System for kvalitetssikring vurderes i kapittel 3.4.7.

Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 (1): Tilbyder som søker om godkjenning av fagområde må oppfylle de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning, jf. § 3-1

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-1: Bestemmelsen gjelder forutsetninger både for å søke om godkjenning av fagområde, jf. §§ 4-1 (1) og (2), og for å få godkjenning av fagområde, jf. § 4-1 (3)

Fagskoletilsynsforskriften:

§ 3-1 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning

§ 3-1 (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:

- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.
- b) System for kvalitetssikring
- c) Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen.
- d) Studentenes læringsmiljø og rettigheter.
- e) Vitnemål.
- f) Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling.²
- g) Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen.

§ 3-1 (2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

§ 3-1 (3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstillende kravene i disse.

§ 3-1 (4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

§ 3-1 (5) Utdanningen skal ha et omfang av 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng.

§ 3-1 (6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

² Inntil videre står det «reglement» i fagskoletilsynsforskriften, men dette er endret til krav om «forskrift» i fagskoleloven med endringer som trådte i kraft 1. juli 2016. Kravet til forskrift er videreført i den nye lov om høyere yrkesfaglig utdanning av 8. juni 2018.

Beskrivelse og kommentar/vurdering

Grunnlag for opptak

I søknad, på side 4, står det at «[f]agskoleutdanningene bygger på fullført og bestått videregående opplæring på studieprogram musikk, dans og drama, eller tilsvarende realkompetanse på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR)». Det vises til at opptakskravene er beskrevet i forskrift og i den enkelte studieplan.

Av studieplanene framgår det at i tillegg til bestått videregående utdanning ved studieretningene musikk, dans og drama eller tilsvarende realkompetanse kreves bestått opptaksprøve. Det informeres om vurdering av realkompetanse og nødvendig dokumentasjon fra søker. For søkere som ikke har norsk eller nordisk morsmål, kreves dokumentasjon av språkkunnskaper. I studieplanene angis kriteriene for rangering etter bestått opptaksprøve.

Forskrift kapittel 2 inneholder paragrafer om opptak, formelt opptakskrav, opptak på grunnlag av realkompetanse, søkere med utenlandsk utdanning, venteliste og rangering, søknadsfrist, krav til politiattest og klage ved avslag på søknad om opptak. Formelt opptakskrav angis slik: «§ 2-2 (1) Fagskoleutdanningene ved skolen bygger på fullført og bestått videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, det vil si nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). (2) Studieplanene gir informasjon om hvilke utdanningsprogram fra videregående opplæring som kreves for opptak til de ulike utdanningene».

System for kvalitetssikring

Ved søknadstidspunktet hadde tilbyder et godkjent system for kvalitetssikring av utdanningen. Systemet for kvalitetssikring ble godkjent av NOKUT 28. juli 2011. Forutsetningen knyttet til kravet om å kunne søke om fagområdegodkjenning er oppfylt. I prosessen for godkjenning av fagområde gjennomføres ytterligere vurderinger av system for kvalitetssikring, da kravet til systemet og kvalitetsarbeidet er mer omfattende for godkjenning av fagområde enn for en enkelt fagskoleutdanning. Krav i § 5-2 (2) i studiekvalitetsforskriften supplerer § 3-1 (1) b) i fagskoletilsynsforskriften. Vurderingen av systemet i funksjon finnes i kapittel 3.4.7 i denne rapporten.

Organisasjon og ledelse

Det fremgår av tilbyders vedtekter at styrerepresentantene for henholdsvis de ansatte og studentene velges av og blant de respektive gruppene, gjennom urnvalg for ett år av gangen. Det fremgår at styrets øvrige medlemmer har personlige varamedlemmer. Vi anbefaler at alle styrets medlemmer har vara.

Tilbyder er et aksjeselskap, og må således også oppfylle kravene satt i aksjeloven. Vi ser at vedtektene om styrets sammensetning er i tråd med fagskoleloven, men ikke aksjeloven. I noen tilfeller kan krav i lovene synes motstridende. For eksempel krever aksjeloven at de ansattes representant skal ha stemmerett i styret, mens fagskoleloven kun krever at denne har møte-, tale- og forslagsrett i saker av betydning for fagskoleutdanningen. Tilbyders vedtekter oppfyller kun sistnevnte. Fagskoleloven tillater imidlertid at representanten for de ansatte også har stemmerett. Slik kan de ansattes representant oppfylle begge lovene. Vi beklager at dette ikke ble påpekt i vår forrige vurdering av styrets vedtekter.

Det som tidligere manglet om styrets ansvar og oppgaver, for eksempel at styret skal gi forskrift om opptak, er nå tydelig fastsatt i vedtektene.

Studentenes læringsmiljø og rettigheter

Søknaden dokumenterer på en tilfredsstillende måte hvem som har ansvar for de oppgaver som er beskrevet i fagskoleloven § 4, og som påvirker studentenes rettigheter. Det kommer tydelig frem av vedtektene at styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø.

Vitnemål

Tilbyders mal for vitnemål inneholder all nødvendig informasjon. Vitnemålet tilfredsstiller kravene i fagskoleloven med forskrifter.

Informasjonen om vitnemål i tilbyders *forskrift om fagskoleutdanning ved Bårdar Akademiet AS* er tilfredsstillende.

Reglement og forskrift

Tilbyders forskrift omtaler innpassing (omtalt som «godskrivning») og fritak. Vi anser endringene som tilfredsstillende.

Tilbyders forskrift omtaler bortvisning og utestenging i forbindelse med fusk eller forsøk på fusk. Det fremgår at klagenemnda fatter vedtak i saken, men ikke at det må gjøres med to tredels flertall.

Fagskoleloven § 10 fastsetter flere scenarier der styret/klagenemnda kan bortvise eller utestenge en student. Ved å ikke inkludere disse, har ikke tilbyder hjemmel til å bortvise eller utestenge noen på grunnlag av annet enn fusk eller forsøk på fusk, som er det eneste nevnt i deres forskrift. Vi anbefaler derfor tilbyder å inkludere de andre bestemmelsene fra loven.

Forskriften omtaler fravær på en bedre måte enn reglementet gjorde tidligere. Det fremgår ikke hva studentene kan gjøre for å kompensere for fravær, men vi finner det hensiktsmessig at dette informeres om i studieplan, eller eventuelt gjennom personlig kontakt, og ikke i forskriften.

I tilbyders forskrift er det nå gjennomgående fastsatt tydelige og korrekte frister for å be om begrunnelse eller klage.

Klagebehandling

I fagskoleloven §13 stilles det krav om at det skal opprettes en lokal klagenemnd.

Vi finner at klagenemndens sammensetning oppfyller kravene i fagskoleloven. Rutinen for klagebehandling er i samsvar med informasjonen som finnes i tilbyders forskrift. Det er tydelig hvilke saker som behandles av styret og av klagenemnden. Vi finner at fordelingen av saker er i tråd med fagskolelovens krav.

Samarbeid med yrkesfeltet

Samarbeidet med yrkesfeltet er vurdert i kapittel 4.3 Samarbeid med yrkesfeltet.

Nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler

Ingen av de godkjente utdanningene innenfor fagområdet reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner eller avtaler.

Praksisavtaler

Tilbyder har ingen utdanning med praksis. I søknaden, på side 8, skriver de imidlertid: «Bårdar Akademiet har per i dag ikke obligatorisk praksis i sine utdanninger, men åpner opp for dette i fremtiden, enten med eksisterende utdanninger eller innen nye utdanninger innen fagområdet. Vi

vedlegger derfor utkast til praksisreglement selv om dette ikke er tatt i bruk per i dag». I vedlegget er også en mal for praksisavtale.

Denne malen er ikke i tråd med NOKUTs krav. Vi mener at en praksisavtale må inneholde bestemmelser om eksterne praksisveilederes kompetanse og kapasitet, og regulere fagskolens og praksisveilederes oppfølging og veiledning av studentene. I tillegg må praksisavtalen beskrive praksisens læringsutbytte, omfang, eventuelle arbeidskrav i praksisperioden, og hvilke vurderingsformer som benyttes. Denne informasjon skal også gjenfinnes i studieplanen. Dersom tilbyder vil tilby praksis, må praksisavtalene være i henhold til de nevnte kravene.

Fagskolepoeng og arbeidsmengde

Utdanningene har et omfang på 120 fagskolepoeng, noe som framkommer i studieplanene og på vitnemålet. For begge utdanningene er det i studieplanene angitt 1518 arbeidstimer for første året og 1576 for det andre året. Dette er innenfor rammen av hvor mange timer som kan inngå per år i en fagskoleutdanning, nemlig 1500–1800 timer.

Konklusjon

Nei, kravene er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte. Det er imidlertid så små endringer som må til, at dette ikke vil være til hinder for sakkyndig behandling av søknaden.

Tilbyder må

- se til at alle aktuelle lover og forskrifter oppfylles. Det innebærer at de ansattes representant skal ha stemmerett i styret, i henhold til aksjeloven.
- tydeliggjøre at vedtak om bortvisning og utestenging må gjøres med to tredels flertall.

Tilbyder bør

- inkludere flere bestemmelser om bortvisning og utestenging, for å kunne benytte disse sanksjonene i flere situasjoner enn ved fusk eller forsøk på fusk.

2.2 Registrering i Enhetsregisteret

Fagskoletilsynsforskriften § 4-1 (2): Tilbyder som søker om godkjenning av fagområde må være registrert i Enhetsregisteret.

Beskrivelse

Tilbyder er registrert i Enhetsregisteret med organisasjonsnummer 976377117. Navnet er Bårdar Akademiet AS. Forholdet er bekreftet med firmaattest. I attesten og i Enhetsregisteret er det per 20. mars 2018 oppgitt fem styremedlemmer.

Vi vil igjen vise til at de ansattes representant må ha stemmerett i styret, i henhold til aksjeloven, og vil da være å anse som fullverdig medlem av styret. De ansattes styrerepresentant skal derfor også registreres i Enhetsregisteret.

Konklusjon

Ja, kravet om at tilbyder skal være registrert i Enhetsregisteret er oppfylt.

Tilbyder må imidlertid registrere de ansattes styrerepresentant.

2.3 Uteksaminerte kandidater

Studiekvalitetsforskriften § 5-2 (2) a): Tilbyderen må ha uteksaminert kandidater i minst én godkjent fagskoleutdanning i minst to år.

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Dokumentasjon: Søknad side 9 og vedlegg 2 Tabell for opptak og gjennomføring ved institusjonen.

Tilbyder opplyser at det er uteksaminert kandidater hvert studieår på begge utdanninger siden godkjenning av utdanningstilbudene i 2011. For de tre siste årene er det uteksaminert 49 eller 48 studenter.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt. Tilbyder har uteksaminert kandidater i begge de godkjente utdanningstilbudene i mer enn to år.

2.4 Garanti- og forsikringsordning

Studiekvalitetsforskriften § 5-2 (2) c): Tilbyderen må dokumentere deltakelse i garanti- eller forsikringsordning som sikrer studenter erstatning dersom tilbyder frivillig eller pålagt brått stanser en utdanning, hvor det er studenter som ikke har fullført utdanningen etter oppsatt plan.

Beskrivelse ut fra dokumentasjon

Dokumentasjon: Søknad s 9-10 og vedlegg 1.4.

Tilbyder omtaler garanti- og forsikringsordningen slik (søknad s 9-10):

«Skolen har solid økonomi og har kapital til å dekke erstatning til studenter dersom tilbyder frivillig eller pålagt brått stanser en utdanning, hvor det er studenter som ikke har fullført utdanningen etter oppsatt plan. Bårdar Akademiet har i tillegg en egen forsikringsordning som utbetales dersom skolen av ulike årsaker må legge ned sin drift, f.eks. grunnet brann eller andre uforutsette hendelser, se Vedlegg 1.3 Garanti- og forsikringsordning. Bårdar Akademiet har tett og nær kontakt med andre tilbydere i markedet, og Bårdar Akademiets studenter kan også videreføre sitt studieløp ved Musikkteaterhøyskolen, Norsk Dansehøyskole og tilsvarende institusjoner. Skolen vurderer dette som en god nok sikkerhet for at studentenes rettigheter er ivaretatt på en best mulig måte.»

Kommentarer og vurdering

Hensikten med en garanti- eller forsikringsordning er at studentene skal være sikret erstatning dersom fagskolen frivillig eller pålagt brått stanser en utdanning. NOKUT forventer at en tilbyder som har fagområdegodkjenning, iverksetter tiltak som gjør det mulig for studentene å fullføre den påbegynte fagskoleutdanningen i de tilfeller en utdanning stanses midt i et løp. NOKUT og Kunnskapsdepartementet har ikke utarbeidet spesifikke krav for hvordan en slik ordning skal være. NOKUT legger på dette tidspunktet til grunn at ordningen som et minimum skal dekke innbetalte skolepenger for utestående utdanning innen fagområdet. Ordningen Bårdar Akademiet AS beskriver dekker dette.

NOKUT vil i dialog med sektoren komme fram til mer spesifikke krav for garantiordningen. Disse må ta hensyn til studentenes rettigheter på en tilfredsstillende måte, samtidig som det ikke stilles urimelige krav ovenfor fagskolene som kan være til hinder for den positive utviklingen som fagområdegodkjenning vil ha for sektoren. NOKUT forutsetter at Bårdar Akademiet AS videreutvikler garantiordningen i tråd med de krav som NOKUT fastsetter.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt. NOKUT forutsetter at Bårdar Akademiet AS videreutvikler garantiordningen i tråd med de krav som NOKUT fastsetter.

3 Krav til fagområdegodkjenning: Institusjonsnivå

3.1 Primærvirksomhet

Studiekvalitetsforskriften § 5-2 (3) a): Tilbyders primærvirksomhet skal være utdanning.
--

Fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (1): Tilbyders primærvirksomhet skal være tydelig avgrenset fra annen virksomhet.
--

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Dokumentasjon: Søknad s 10 og vedlegg 1.2 Firmaattest.

Av søknaden framgår det at Bårdar Akademiet AS har utdanningen innen scenekunsthaget som vedtektsfestet formål, og at selskapet ikke driver annen kommersiell virksomhet. Vedtektsfestet formål i firmaattest: «Undervisningsvirksomhet og dertil sammenfallende forretningsoppgaver».

Kommentarer og vurdering

Under fanen «Utdanning» på Bårdars hjemmesider presenteres Bårdar Akademiet, Bårdar International, Videregående skole og Bårdar Talent. Alle tilbudene har felles eier, men fagskolevirksomheten er utskilt som egen virksomhet. Uansett organisering ville ikke forholdet vært problematisk, da «utdanning» i dette kravet forstås av NOKUT som «... både fagskoleutdanning, høyere utdanning, kursvirksomhet og opplæring for videregående opplæringsnivå» (NOKUTs veileder for søkere, s 8).

Det som kan være problematisk i presentasjonen under fanen «Utdanning», er at det nederst på siden står «Støttet/godkjent av: Kunnskapsdepartementet, NOKUT, Lånekassen». Det bør framkomme at kun fagskoleutdanningen er godkjent av NOKUT.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt. Tilbyders primærvirksomhet er utdanning.

Tilbyder bør endre nettsiden slik at det kommer tydelig fram at godkjenningen fra NOKUT gjelder kun fagskoleutdanningene.

3.2 Jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømning

Fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (2): Tilbyder skal ha jevnlig opptak av studenter og en tilfredsstillende gjennomstrømning.
--

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (2): Jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømning er viktig for å etablere og opprettholde et godt læringsmiljø og stabilitet i utdanningene.

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Dokumentasjon: Søknad s 10-13 og vedlegg 2 Tabell for opptak og gjennomføring. Søker viser også til vedlegg 2.4.7 (1) Kvalitetsrapporter 2013, 2014, 2015 og 2016.

I søknaden framkommer antall søkere, studenter totalt og uteksaminerte kandidater for 2015, 2016 og 2017. I vedlegget til søknaden framkommer det hvor mange som tas opp hvert år. Søkere til fagskoleutdanningen og institusjonen er samme størrelse. Antall studenter og heltidsekvivalenter er samme størrelse.

Oppsett ut fra opplysninger i søknad – to toårige utdanninger

	Søkere	Opptak	Studenter totalt	Kandidater uteksaminert
2014		65		
2015	136	67	119	49
2016	253	78	133	49
2017	122	69	137	48

Tilbyder finner det akseptabelt med et frafall på 30 prosent, og identifiserer tre hovedårsaker til frafall: Utdanningen og yrket passer ikke; skade eller sykdom gjør det umulig å fullføre (selv med tilrettelegging); studenter som stryker og som ikke tar opp igjen eksamener for å fullføre. Tilbyder har høyere ambisjoner for gjennomstrømning, og har hatt en gjennomstrømning på opp mot 80 prosent.

Alle studenter som slutter ved utdanningen har avslutningssamtale med rektor for å kartlegge årsaker og dermed kunne forebygge frafall. Ut fra informasjon fra kvalitetsarbeidet knyttet til frafall har Bårdar Akademiet innført tiltak for å forebygge frafall. Blant annet har alle studenter samtaler med faglærer i alle fag hvert semester, og alle klasser har egen studiekoordinator som blant annet følger opp fravær og at det er opprettet et fagråd.

Kommentarer og vurdering

Komiteen diskuterte om gjennomføringsprosenten er akseptabel, særlig sammenliknet med situasjonen i andre deler av fagskolesektoren som komiteen har kunnskap om og erfaring fra. 80 prosent gjennomstrømning må anses som bra, og det er akseptabelt med en gjennomføringsprosent på 70.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt. Tilbyder har jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømning.

3.3 Strategi

Fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (3): Tilbyders strategi for fagområdet skal gi grunnlag for stabil virksomhet i en femårsperiode.
--

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (3): Styrets planer om å bli godkjent tilbyder må gjenfinnes i styrets sentrale dokumenter. Tilbyder må kunne dokumentere at det er grunnlag for stabil virksomhet.
--

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Dokumentasjon: Søknad s 13 og vedlegg 2.3 Strategi (Strategi for fagskolevirksomhet innen fagområdet Scenekunst 2017 til 2021).

Bårdar Akademiets visjon er å være landets ledende skole innen kommersiell scenekunst. Tilbyder mener å kunne dokumentere stabil virksomhet, stabile søkertall og opptak, en positiv markedsutvikling og sunn økonomi. Det bemerkes at de politiske beslutningene i tilknytning til ny fagskolelov³, finansieringsmulig og arbeidet med overgangsordninger mellom fagskoleutdanning og høyere utdanning «... forventes å få betydelig effekt for interesse og rekruttering til fagskoleutdanninger i perioden vi står foran» (vedlegg 2.3 s 4). Selve strategidokumentet skal vedtas av styret etter at ny fagskolelov er vedtatt.

Strategidokumentet har en egen del om strategi for utdanningene, som starter med omtale av søknad om fagområdegodkjenning: «I kommende femårsperiode har Bårdar som overordnet strategi å utvikle fagområdet scenekunst, bl.a. gjennom å søke til NOKUT om fagområdegodkjenning» (s 5). Videre framkommer det at tilbyder vil satse på instruktørkompetanse, bidra til etablering av en moderne musikaltradisjon gjennom å utforske skillet mellom klassisk musikkteatertradisjon og pop/rock, og innpasse og utvikle moderne og urbane dansestiler som hip-hop med tilstøtende sjangere.

Kommentarer og vurdering

Ut fra samtalen med styreleder er komiteens inntrykk at styret har behandlet dokumentet flere ganger, men det er altså ikke vedtatt av styret. Likeledes er komiteens inntrykk at visjonen om å bli ledende innen kommersiell scenekunst, og utfordringer knyttet til denne visjonen, er godt forankret i styret. Dette gjelder også mulighetene som ligger i en fagområdegodkjenning. Styreleders vurdering er at organisasjonen har et godt utgangspunkt for å realisere visjonen, men at den må styrkes administrativt og pedagogisk.

Etter komiteens vurdering har tilbyder dokumentert grunnlag for stabil virksomhet framover. Søknaden om godkjent fagområde er en del av strategien for utvikling av utdanningene. Komiteen anerkjenner tilbyders behov for å sette seg inn i og vurdere konsekvenser av den nye fagskoleloven før strategidokumentet får sin endelige utforming og vedtas av styret.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt. Tilbyders strategi for virksomheten og fagområdet gir grunnlag for stabil virksomhet i en femårsperiode.

3.4 Tilbyders organisering og infrastruktur

Fagskoletilsynsforordningen § 4-4 (1): Tilbyders organisering skal være tilpasset utdanningsvirksomheten.

³ Ny lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) ble kunngjort 8. juni 2018 og trådte i kraft 8. juni 2018,

Kravet er operasjonalisert i syv underpunkter i fagskoletilsynsforskriften: studieadministrative tjenester, studentvelferd, ressurser/fasiliteter (infrastruktur), rutiner for oppretting av utdanninger, rutiner for kompetanseutvikling, studentdemokrati og et fungerende system for kvalitetssikring.

3.4.1 Studieadministrative tjenester

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:
a) Velfungerende studieadministrative tjenester og god informasjon til studentene.
Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) a): Tilbyders tjenester skal omfatte studieveiledning og eventuelt yrkesveiledning.

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Dokumentasjon: Søknad s 13-15 og vedleggene 2.4.1 Studieadministrative tjenester og 1.1.f (2) Reglement – studenthåndbok. Søker oppgir også vedlegg 1.1.b Kvalitetssikringssystem som relevant vedlegg. Søker oppgir ikke vedlegg 1.1.f (1) Reglement – forskrift og instruks, som inneholder relevant informasjon til studentene om gjennomføringen av studiet.

I søknadsteksten (s 13-15) oppgis det at disse stillingene «utfører oppgaver rettet direkte mot studieadministrative tjenester»: Internasjonal rådgiver, studiekoordinator, fagskoledirektør, IKT og administrasjon, studieadministrasjon ved studiesjef, produksjon- og markedsansvarlig og resepsjon. I vedlegget om studieadministrative tjenester oppgis ressursen til direkte studieadministrative tjenester å utgjøre til sammen 3,9 årsverk (1 til resepsjonstjenester, 1 til studiekoordinatorer, 1 til studiesjef, 0,8 til rektor og 0,1 internasjonal rådgiver). De 2,1 årsverkene til IKT-ansvarlig, administrasjonskonsulent og fagskoledirektør utgjør sentrale støttefunksjoner.

Det er en studiekoordinator i halvt årsverk for hver utdanning. «Studiekoordinator er kontaktpunkt mot studentene mht. det som har med studiehverdagen å gjøre, samt den som overser at skolens timeplan og undervisningsopplegg til enhver tid fungerer. Rent faglige spørsmål retter studenten til den enkelte faglærer, [...] Studiekoordinator deltar ved behov også på klassens time».

I vedlegg 2.4.1 beskrives informasjon og oppfølging overfor studentene i søknadsfasen, oppstartsfasen, underveis i utdanningen og etter endt utdanning. I Reglement – studenthåndbok finner studentene opplysninger om praktiske forhold tilknyttet studiene, tilbyder og lokalene. I Reglement – forskrift og instruks finnes forskrift om fagskoleutdanning ved Bårdar Akademiet AS. Forskriften inneholder reguleringer knyttet til opptak, gjennomføring, vurdering-eksamen-sensur, framgangsmåte ved klage over karakterfastsetting og formelle feil ved eksamen.

Kommentarer og vurdering

Hovedinntrykket etter intervjuer med studentene er at de opplever å få god informasjon, og at de kjenner til hvor aktuelle dokumenter finnes i det studieadministrative systemet. Studentene later til å kjenne studieplaner og reglement bedre enn for eksempel systemet for kvalitetssikring. Dette vurderer vi som i tråd med hva som er mest aktuelt for studentene i deres studiehverdag. Slik vi forstår rollen til studiekoordinatorerne, ivaretar de studieveiledning.

Studentene opplyser om at de blir orientert om realitetene i et krevende arbeidsmarked, og at både de fast ansatte og gjestepedagogene gir slik informasjon. Lærerne bruker sine bransjekontakter og henter inn dyktige gjestepedagoger i spesifikke emner. Studentene får også inntrykk av forholdene i sektoren gjennom egne mindre jobber. Fra studenthold ble det etterlyst informasjon og enhetlig praksis om hvilke typer arbeidsoppdrag som kan gi grunnlag for permisjon. Det ble også etterlyst noe mer undervisning i bransjekunnskap og hvordan man jobber som freelancer/selvstendig næringsdrivende.

Ut fra studieplanene mener vi at det er uklårheter om hva som utgjør grunnlaget for vurdering og karaktersetting der det ikke er avgrensede vurderingssituasjoner. Vi stilte de intervjuede studentene flere spørsmål rundt dette temaet. Det var delte meninger blant de intervjuede studentene: Noen svarte at de godt skjønner karakterene og vet hvordan de blir satt. Forskjellige situasjoner rundt vurdering og karaktersetting ble beskrevet. Ingen ønsker egne vurderingsklasser slik som i videregående skole. Noen framholdt at en bør få mer informasjon om ekstern sensors oppgave når en bedømmes i framføringer på scenen. Inntrykket nå er at det bedømmes om du er verdig til å stå på scenen, og at det skal mye til for ikke å bestå. Flere tok til orde for bokstavkarakterer ikke egner seg, og framhever at de muntlige og skriftlige tilbakemeldingene er langt mer nyttig for å vurdere egen utvikling.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt. Tilbyder har velfungerende studieadministrative tjenester og god informasjon til studentene.

Tilbyder bør tilse at det er tydelige rutiner for hvordan studentene kan klage og få ny sensur, og opplyse studentene om disse mulighetene.

3.4.2 Studentvelferd

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

- b) Studentvelferd som er tilpasset studentene og utdanningsvirksomheten.

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Dokumentasjon: Søknad s 15-16, vedlegg 2.4.2 Studentvelferd og 2.4.6 (1) Studentdemokrati – resultater av samarbeid med studentene. Søker oppgir også vedlegg 2.4.7 kvalitetsrapporter.

I både søknad og vedlegg omtales samarbeid og dialog med studentene. Informasjonen om studentdemokratiet omtales under i kapittel 3.4.6, men vi vil fremheve her at samarbeidet med studentene framstår som sentralt for utformingen av velferdstilbudene.

Vedlegget inneholder omtale av fysisk og psykososialt læringsmiljø. Resepsjonen ligger ved hovedinngangen til bygget. Det redegjøres for kantinetilbud og spiserom og opplegg som skal fremme det psykososiale læringsmiljøet: Sosiale arrangementer, studentrepresentasjon, medlemskap i ONF, fadderordning, rabatterte treningsmuligheter og tilrettelegging for studenter med særskilte behov.

I etterkant av ny lov om fagskoleutdanning, vil tilbyder arbeide for tilknytning til studentsamskipnad, og har informert studentene om allerede eksisterende muligheter til å søke om studentbolig.

Kommentarer og vurdering

Fagskoleloven inneholder ikke spesifikke krav til velferdstilbud for studentene. For de fleste studenter i høyere utdanning tilbys mange velferdsordninger som kantine, treningsmuligheter, boliger og helsetjenester av studentsamskipnadene. Fagskolen er ikke medlem av en studentsamskipnad, men dette er en påbegynt prosess, og når den nye fagskoleskolen sanksjoneres må en regne med at dette endres. Et slikt medlemskap vil gi studentene nye muligheter i form av blant annet helsetjenester, boliger og finansiering for sosiale aktiviteter. Vi har konkretisert hvilke krav som etter vår vurdering utgjør et minimum av tilbud innen studentvelferd for en skole som Bårdar Akademiet, jf. det overordnede kravet om at velferden skal være tilpasset utdanningsvirksomheten:

- Mulighet for egenstudier i skolens lokaler utenom undervisning
- Kantine og oppholdsarealer utenfor undervisningslokalene
- Gode garderobeforhold, samt strenge krav til hygieniske forhold
- Ordninger for sosiale aktiviteter, gjerne teambuilding
- Gode rutiner for klagebehandling og tett samarbeid med studentenes representanter
- Rutiner for studentoppfølging
- Enkel tilgang på informasjon.

Det er bra at studentene har tilgang til felleskantinene for husets leietakere, noe både studenter og administrasjonen har jobbet for. Avtalen gjaldt en halvtimes tilgang, men det kom fram under institusjonsbesøket at tilgangen er på én time. Dette tilbudet, kombinert med andre oppholdsarealer der studentene kan innta lunsj, anses som tilfredsstillende. Det ble opplyst at studentene kan bruke lokalene i kantina til samtaler, og den kan også leies til arrangementer. Vi har ellers notert oss at

- Tilbyder bidrar til treningsmuligheter for studentene, ved rabatterte årskort for organisert trening og/eller rabatterte kurs hos et annet av Bårdar-selskapene. Det kom fram i samtalen at studentene kan bruke ledige lokaler gratis etter klokka 17, men må booke rom noe tid i forveien for å være sikker på disponere rommet
- Tilbyder virker til å ha et godt rådgivende organ for studentene med tanke på videre utdanning og jobbmuligheter
- Tilbyder, i samarbeid med studentene, har utarbeidet faste sosiale arrangementer gjennom skoleåret
- Studentene har flere muligheter til å klage eller spille inn konstruktiv kritikk, og at tilbyder har et fungerende system som behandler slike typer tilbakemeldinger for å opprettholde studentvelferden
- Tilbyder virker å ta hygiene på alvor, og det framkom lite misnøye blant studenter (og ansatte) under institusjonsbesøket.

Vi vurderer det slik at kravene vi konkretiserte som en studentvelferd tilpasset utdanningsvirksomheten er oppfylt. Lokaler for egenstudier kan imidlertid være mer tilgjengelig, jf. 3.4.3.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt. Studentvelferden er tilpasset studentene og utdanningsvirksomheten.

3.4.3 Ressurser og fasiliteter (infrastruktur)

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

- c) Ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og informasjonstjenester som er tilpasset utdanningsvirksomheten og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Dokumentasjon: Søknad s 16, vedlegg 2.4.3 (1) Ressurser og fasiliteter og 2.4.3 (2) Ressurser og fasiliteter – leieavtaler. Også vedlegg 2.4.6 (1) Studentdemokratiet – resultater av samarbeid med studentene, inneholder relevant informasjon.

Lokaler

Tilbyder flyttet i 2013 inn i nyrenoverte og tilpassede lokaler (lydisolering, spesialgulv mm) i Rosenkrantzgate 22 (leide lokaler), sentralt i Oslo. Tilbyder disponerer rundt 2600 brutto kvadratmeter. Lokaler til undervisningsvirksomheten er sju saler, to rom, sju lydisolerte øvingsrom, lydstudio og teorirom. I vedlegg framkommer det hvilke rom som inneholder piano, musikkanlegg, barre, speil o.a. Videre er det resepsjonsområde med arbeidsstasjoner, informasjonstavle, stoler o.a. og spiserom og pauserom for studentene. Det er også bibliotek, kontorer, kostyme- og rekvisittlager og garderober og toaletter. Tilbyder kan ved behov leie lokaler av Bårdar Danseinstitutt (fem minutters gange unna). Fra søknad: «Bårdar Akademiet har i dag 137 studenter og lokalene er dimensjonert for betydelig flere studenter. Dermed har studentene god plass og tilgjengelighet for blant annet egentrening og øvinger».

Utstyr

I vedlegg redegjøres det for kostyme- og rekvisittlageret, lys- og lydutstyr, instrumenter og mikrofoner. Av IKT-ressurser nevnes studentlisenser på Microsoftpakke, tilgang til Googleprodukter, programvare for Mac på biblioteket, og tilgjengelig IKT-utstyr for skolens pedagoger. Fra søknad: «I kjelleren har skolen nylig utstyrt et nytt lydstudio for innspilling av CD/DVD som fritt kan benyttes av studenter og pedagoger». Biblioteket inneholder tilgang til tekniske hjelpemidler som tilgang til pc, kopimaskin, skriver, skanner, musikk- og videoredigeringsverktøy.

Informasjonstjenester

Alle ved skolen har tilgang til og benytter det studieadministrative systemet. «Systemet tilfredsstiller krav til oppbevaring av personopplysninger. Det er i dette systemet at studentenes vurderinger og karakter, fravær og annen relevant informasjon registreres. Studentene får på den måten tilgang til egen progresjon, og de har her en mulighet til å få egen kontaktinformasjon oppdatert» (vedlegg 2.4.3 (1) s 4). Lærerne legger også ut faglige dokumenter i systemet. Studentene har tilgang til timeplan via smarttelefon. Biblioteket har et utvalg av noter, manus, musikk og film, og det nevnes at det er donert en samling av musikalnoter og manus som gjør biblioteket spesielt i norsk sammenheng.

Studentsamtaler

I vedlegg 2.4.6 (1) Studentdemokratiet – resultater av samarbeid med studentene, framkommer det at studentene har samtaler med pedagogene en gang hvert år:

Som en del av den faglige oppfølgingen og som et ledd i å sikre trygge læringsvilkår for studentene, gjennomføres det studentsamtaler med pedagogene en gang per år. Samtalen gir studenten mulighet til å ta opp uklarheter i undervisning og tilbakemeldinger, konkrete temaer vedrørende læringsmiljøet og klassemiljøet. Siden studenten her snakker med alle sine pedagoger, kan studenten velge å evt. åpne seg for den pedagogen det faller mest naturlig med dersom det skulle være noe som plager vedkommende i skolehverdagen.

Kommentarer og vurdering

Kommentarene under er gitt på bakgrunn av hva vi hørte under besøket og av omvisningen i lokalene. Vi har ikke sett den store salen som Bårdar Akademiet kan leie av Bårdar Danseinstitutt.

Vi har forstått situasjonen slik at fagskoleutdanningene disponerer lokalene i kjernetiden 8-17, men at det kan skje at lokaler er opptatt på grunn av utleie til eksterne. Fra klokka 17 brukes mye av lokalene av andre Bårdar-selskap. Behov for lokaler etter klokka 17 til egen aktivitet og trening for studenter og lærere dekkes enten gjennom at en kan reservere eventuelle ledige rom på forhånd, eller en kan delta i kurs og organisert trening til rabatterte priser.

Tilbyder forklarer at de har prioritert å ha lokaler i sentrum av Oslo, nært aktuelle fagmiljøer, og av dette følger noen utfordringer med lokaler. Både studenter, ansatte og ledelse ønsker seg større saler uten søyler. Intervjuede pedagoger mener at romsituasjonen er tilstrekkelig og at infrastruktur og utstyr er bra. Studenter og ansatte omtaler de hygieniske forholdene som gode. Salene vaskes hver dag, men blir fort støvete og bærer preg av mye bruk. Vi har forståelse for at det innen denne type utdanning aldri vil bli opplevd at en har «nok rom», men ut fra vårt inntrykk kan vi vanskelig se at «lokalene er dimensjonert for betydelig flere studenter», slik det står i søknaden.

Ut fra samtalene med studentene virker det som om de vet hvor de skal finne informasjon, se kapittel 3.4.1. Studenter har også erfaring med at de blir spesifikt informert om viktige saker som klageadgang o.l. i forbindelse med kunngjøring av eksamensresultater.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt. Tilbyder har ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og informasjonstjenester som er tilpasset utdanningsvirksomheten og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Tilbyder bør

- Utvide med flere lokaler dersom studietilbudet skal utvides og det skal tas opp flere studenter
- Sørge for at utleie til eksterne aktører ikke går ut over egne studenters muligheter til å jobbe i lokalene.

3.4.4 Rutiner for oppretting og utvikling av utdanninger

Fagskoletilsynsforordningen § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:
--

d) tilfredsstillende rutiner for oppretting av nye utdanninger og videre utvikling av etablerte utdanninger. Studenter skal delta i dette arbeidet.
Fagskoletilsynsforskriften § 5-1 (6): For tilbydere som søker godkjenning av fagområde, må systembeskrivelsen inneholde rutine for etablering av nye utdanninger, jf. § 4-4 d).

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Dokumentasjon: Søknaden s 17, vedlegg 1.1.b Kvalitetssikringssystem.

Rutine for oppretting av nye utdanninger

Rutine for etablering av nye utdanningstilbud utgjør kapittel 11 (s 37-41) i dokumentet *Kvalitetssikringssystem*.

Det redegjøres for hvem som kan foreslå nye studietilbud, og hvem som arbeider med utviklingen av det nye tilbudet. Fagrådet ved fagskolen vurderer, på bakgrunn av tolv tema/spørsmål, om det skal sendes forslag om opprettelse av nytt tilbud. Viktige spørsmål gjelder arbeidslivets behov og interessen for studiet, vurdering av om andre tilbyr liknende studier, om det finnes tilgjengelig undervisningspersonell med relevant fagkompetanse, om det finnes praksisplasser og praksisveiledere og om det er utarbeidet relevante læremidler.

Ved positiv beslutning fremmes forslaget for styret av rektor. Ved positiv beslutning i styret oppretter fagrådet en plangruppe og bestemmer mandat og tidsplan for arbeidet. Fagråd oppnevner også en sakkyndig komité.

Plangruppen består av: En representant fra aktuell arbeidsgiver; en representant fra relevant bransje- eller fagforening, teater eller teatergruppe; en representant fra studentrådet; en til to representanter fra det pedagogiske personalet/kompetanserådgiver ved Bårdar Akademiet AS. Plangruppen skal utvikle utdanningstilbudet i henhold til NOKUTs krav.

Sakkyndig komité skal ha ansvar for å foreta en endelig faglig vurdering og godkjenning av studieplanen i henhold til NOKUTs krav. Komiteen skal ha tre til fire medlemmer, og i rutinen er det nedfelt kompetansekrav til komiteen som helhet. Medlemmene skal oppnevnes fra samarbeidende utdanningsinstitusjoner, aktører i fagområdet og fagorganisasjon.

«Etter at den sakkyndige komiteen er ferdig med sitt arbeid, ferdigbehandler fagrådet forslag til utdanningstilbud. Rektor fremmer forslag om eventuell godkjenning over for styret».

Det er beskrevet hvordan eksterne interessenter, utover deltakelse i plangruppe og sakkyndig komité involveres i arbeidet med utvikling av nye utdanninger.

Rutine for videre utvikling av etablerte utdanninger

Rutine for revisjon av eksisterende utdanninger utgjør kapittel 10 (s 34-37) i dokumentet *Kvalitetssikringssystem*.

Tilbyders rutine som gjelder revisjon av eksisterende utdanninger er i mye likelydende med rutine for oppretting av nye utdanninger, men det skal ikke oppnevnes sakkyndig komité i prosessen. Fraværet av sakkyndig komité i beskrivelsen er i motstrid til en formulering i kapittel 11, der det står om sakkyndig komité: «Medlemmene skal oppnevnes fra: [...] - Studentrepresentant skal være med ved revidering av eksisterende utdanninger».

Det er nedfelt i rutine for begge prosessene at studentene skal delta i arbeidet gjennom plangruppe. Studenter/studentgrupper kan også ta initiativ til oppretting av nye utdanninger og revisjon av eksisterende utdanninger. Studentenes representant i styret har tale- og forslagsrett.

Kommentarer og vurdering

Tilbyders tolkning av kravet om videre utvikling av etablerte studier er rimelig: Kravet gjelder rutiner for større endringer av studier, som vil erstatte søknad til NOKUT om vesentlige endring av studietilbud. Mindre endringer av studiene som følge av informasjon fra kvalitetsarbeid, omfattes ikke av denne rutinen.

Innholdet i begge rutine er i hovedsak tilfredsstillende, men selve teksten er noe rotete, og vi finner til dels motstridende informasjon. Rutine for etablering av nye utdanningstilbud har rimeligvis ikke vært i bruk, og tilbyder har heller ikke på egen kjøp kunnet gjennomføre fulle revideringer av godkjenning av igangværende studier. Vi spurte ikke om dokumentasjon av gjennomførte endringer i enkelttemner i utdanningene.

I forbindelse med oppretting av nye studietilbud er sentrale aktører fagråd, plangruppe og sakkyndig komité. Rektor og styret er aktører når det gjelder faktiske avgjørelser om oppretting av nye studietilbud. I plangruppe deltar studenter i arbeidet. Studenter deltar ikke i sakkyndig komité ved oppretting av nye utdanninger.

Vi vil understreke viktigheten av at det inngår i rutinen å undersøke om andre institusjoner tilbyr liknende utdanninger på tertiært nivå.

I forbindelse med utvikling av etablerte utdanninger, er innholdet i rutinen tilfredsstillende, men det er grunn til å gå rutine etter i sømmene ettersom det i kapittel 11 om oppretting av nye studietilbud henvises til at det ved revidering av eksisterende utdanninger skal delta student i sakkyndig komité. Et annet moment er at de årlige rapportene om utdanningskvalitet, som inngår i systemet for kvalitetssikring av utdanningen, ikke nevnes eksplisitt i forbindelse med forslag om endring i utdanningstilbudet.

Sentrale aktører er fagråd og plangruppe. For begge prosessene framgår det av rutine at studenter skal delta i arbeidet med å utvikle nye og etablerte utdanninger gjennom at student inngår i plangruppe. Rektor og styret er aktører når det gjelder faktisk avgjørelse om oppretting av nye studietilbud.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt. Tilbyder har tilfredsstillende rutiner for etablering av nye utdanningstilbud og utvikling av etablerte utdanninger. Beskrivelsen av system for kvalitetssikring inneholder begge rutine.

Tilbyder bør

- Redigere kapittel 10 og 11 i Kvalitetssikringssystem med hensyn på konsistens og klarhet.
- Tydeliggjøre hvordan årsrapport om utdanningskvalitet inngår i grunnlaget for vurdering av om en skal starte revidering av etablerte utdanninger.

3.4.5 De ansattes kompetanseutvikling

Fagskoletilsynsforordningen § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:
e) Rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling.

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Dokumentasjon: Søknad s 17-18 og vedlegg 2.4.5 Plan for kompetanseheving.

Rektor, med assistanse fra fagrådet, er ansvarlig for plan og prosess for kompetanseutvikling. Fra innledningen i den vedlagte planen for kompetanseheving:

Rektor med fagråd vil gjennomføre en analyse av de faglige ansattes kompetanse på bakgrunn av endringer i skolens utdanninger, arbeidsmetodiske krav og eventuelle nysatsinger og nye utdanninger. Rektor og fagråd vil i tillegg alltid gjennomføre en generell vurdering av skolens kompetansebehov.

Rektor og fagråd vil gjennomføre sin analyse ved skoleårets slutt. Dette danner et godt utgangspunkt med tanke på kommende medarbeidersamtaler, forslag til budsjett for kurs og utvikling, samt andre tilsvarende forhold.

Rektor og fagråd vurderer de ansattes kompetanse ut ifra følgende tre kriterier:

- Formell faglig kompetanse*
- Didaktisk kompetanse*
- Uformell faglig kompetanse (arbeidserfaring)*

Videre framgår det at formell faglig kompetanseutvikling ivaretas gjennom tilbud om etter- og videreutdanning og kurs og deltakelse i faglige råd og nettverk. Uformell faglig kompetanse betegner praktisk yrkesrelevant kompetanse hvor tiltak er fristilling av arbeidstid. Didaktisk kompetanse utvikles gjennom årlige interne kurs i pedagogikk.

Den enkelte medarbeider har en kompetanseutviklingsplan som utarbeides på grunnlag av den årlige medarbeidersamtalen. Faste tiltak er permisjonsordning, årlig kurstilbud knyttet til dansefestival (Dance Explosion) og stipendordning for ansatte.

I vedlegget Plan for kompetanseutvikling inngår det en oversikt over sju ansatte som i perioden 2013-2018 har gjennomført kurs og permisjoner: Tre har hatt permisjon for yrkesutvikling, én for å ta masterutdanning og kurs, og tre for å ta kurs.

Kommentarer og vurdering

Som eksempler på egen kompetanseutvikling nevnte ansatte pedagogikk (PPU), pilates og kurs i skadeforebygging. Ut fra oversikten for 2013-2018 kunne vi imidlertid ikke se at noen hadde gjennomført praktisk-pedagogisk utdanning som kompetansehevingstiltak. I samtalen med ledelsen framgikk det at fagrådet nå jobber mye med veiledning og innspill om kompetanseutvikling, og ser at det er økende fokus på didaktisk og pedagogisk kompetanse. Ledelsen opplyste videre at en av de ansatte skal ta PPU ved KHiO, og at en annen skal ta veilederkurs ved KHiO og NMH. Disse opplysningene er ikke med i oversikten utarbeidet i tilknytning til dette kravet.⁴

⁴ Mesteparten av dokumentasjonen ble utarbeidet tidlig høst 2017 for innsending av søknad 1. november 2017.

Vi stiller spørsmål ved om et felles kurs for studenter og ansatte bør «telle» som kompetanseheving for ansatte.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt. Tilbyder har rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling.

3.4.6 Studentdemokrati

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

- f) Et fungerende studentdemokrati, og kunne vise til resultater av samarbeidet med studentene.

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Dokumentasjon: Søknaden s 18-19 og vedleggene 2.4.6 (1) Studentdemokrati – Resultater av samarbeid med studentene, 2.4.6 (2) Studentdemokrati – mandat for studentorganet, 2.4.6 (3) Studentdemokrati – referat fra møter i studentorganet.

Studentorganet og dets virksomhet

Fra vedlegg 2.4.6 (1):

Bårdar legger til rette for at studentene oppretter et studentråd. Studentrådet er sammensatt av to representanter fra hver klasse: en studentrepresentant, samt en vararepresentant. Fra Bårdar Akademiets ledelse er rektor og studiesjef faste medlemmer. Representantene til studentrådet velges av studentene. Valget avvikles senest tre uker etter skolestart. Møter for Studentrådet avholdes ca. en gang pr. måned. Det føres referat fra møtene. Referatet kunngjøres for studentrådets medlemmer og studiekoordinatorene ved Bårdar.

I vedlegg 2.4.6 (2) framgår mandatet for studentorganet. «Instruks for studentrådet og valg av studentrepresentanter ved Bårdar Akademi». Instruksen er vedtatt av fagskolens styre. Dokumentet inneholder punkter om det juridiske grunnlaget, formålet, sammensetting, valg av representanter til studentrådet, mandat og arbeidsoppgaver, arbeidsmåter, representasjon i styret, representasjon i lokal klagenemnd, valg av representanter til styret og lokal klagenemnd, praktiske forhold.

Søknaden er vedlagt et utvalg av referater fra møter i studentorganet.

Samarbeidet med studentene

Klassens time omtales som et viktig organ for løpende evaluering og oppfølging av studentenes studiehverdag. Studentsamtaler (omtalt i 3.4.3) er også angitt som et tiltak for å sikre studentdemokratiet. Studentene har representant og vararepresentant i styret for fagskolen (tale- og forslagsrett), og to representanter i klageorganet ved fagskolen.

Det gis noen eksempler på konkrete resultater av samarbeidet med studentene: Tilgang på pianoer, kantineordning, ekstra sangundervisning på danselinjen, utbedring av dårlige forhold i garderobe og øvingssal, innkjøp og tilgang på flere stoler.

Medlemskap i Organisasjon for norske fagskolestudenter (ONF)

Studentrådet er medlemmer av ONF. Dokumentasjon av medlemskapet finnes i vedlegg 2.4.6 (3). Det oppgis i søknaden at alle studenter ved Bårdar Akademiet automatisk er medlemmer av ONF, og at tilbyder dekker utgifter i forbindelse med medlemskapet.

Kommentarer og vurdering

Ut fra dokumentasjonen og samtalene under besøket er vår vurdering at kravene til et fungerende studentdemokrati er oppfylt. Vi reagerer imidlertid på at rektor er medlem i studentrådet, og at ansatte ved fagskolen har tilgang til studentrådets epost. Disse forholdene ble tatt opp i samtaler med ledelsen, som ga tilbakemelding om at de vil endre på reguleringen av studentrådet og praksisen med tilgang til epost.

Det er viktig at den gode kommunikasjonen mellom ledelsen og studentrådet opprettholdes, men dette kan etter vår vurdering ivaretas gjennom å opprettholde praksisen med at studentrådet og rektor møtes jevnlig.

Det er også framkommet eksempler på resultater av samarbeidet mellom studentrådet og ledelsen.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt. Tilbyder har et fungerende studentdemokrati, og kan vise til resultater av samarbeidet med studentene.

Tilbyder bør

- Ikke ha rektor eller annen ansatt som fast medlem i studentorganet
- Ikke la ansatte ha tilgang til studentrådets epostkonto.

3.4.7 Fungerende system for kvalitetssikring

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Tilbyder skal ha:

- g) Et fungerende system for kvalitetssikring som har vært i bruk i minst ett år etter NOKUTs godkjenning av systemet.

Fagskoletilsynsforskriften § 5-1 Krav til system for kvalitetssikring:

- (1) Tilbyder skal ha en systembeskrivelse som består av de ulike elementene i kvalitetssikringssystemet og viser sammenhengen mellom disse. Beskrivelsen skal omfatte ansvarsforhold og rapporteringslinjer, og det skal fremgå hvordan informasjonen systemet fremskaffer blir brukt til å utvikle og forbedre utdanningene.
- (2) Tilbyder skal sette mål for kvaliteten i utdanningene. Kvantitativ informasjon skal indikere om målene er nådd.
- (3) Tilbyder skal innhente tilbakemeldinger om kvaliteten i utdanningene fra:
- a) Studenter.
 - b) Undervisningspersonalet.
 - c) Sensorer.
 - d) Aktører i yrkesfeltet.

- (4) For hver utdanning skal tilbyder årlig gjennomgå utdanningskvaliteten basert på den informasjonen som fremkommer gjennom kvalitetssikringssystemet. Tilbyder skal også vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter.
- (5) Ledelsen skal årlig utarbeide en rapport til styret med en overordnet vurdering av utdanningskvaliteten i utdanningene.
- (6) For tilbydere som søker godkjenning av fagområde, må systembeskrivelsen inneholde rutine for etablering av nye utdanninger, jf. § 4-4 d).
- (7) Tilbyder som søker godkjenning av fagområde må kunne dokumentere jevnlig dialoger med samarbeidspartnere, jf. § 4-6, og vise hvordan informasjonen brukes i den årlige gjennomgangen av utdanningskvaliteten, jf. § 5-1(4).

Bårdar Akademiet AS fikk godkjent system for kvalitetssikring i forbindelse med godkjenning av utdanningene i 2011. Bruken av systemet er på søknadstidspunktet dokumentert gjennom kvalitetsrapporter for 2013, 2014, 2015 og 2016. Rett i forkant av institusjonsbesøket fikk vi tilsendt rapporten for 2017.

I forbindelse med at Bårdar Akademiet AS sendte inn søknad om fagområdegodkjenning i 2016, ble system for kvalitetssikring vurdert av saksbehandlere i NOKUT. Vurderingen er nedfelt i «Vurderingsdokument» av 24.04.17 (saknummer 16/00521). Konklusjonen var at kravene til systemet for kvalitetssikring ikke var oppfylt på en tilfredsstillende måte. For at systemet skulle kunne bli vurdert som tilfredsstillende ble tilbyder pålagt enkelte endringer.

System for kvalitetssikring omtales i søknad s 19-20. Videre dokumentasjon er vedlegg 1.1.b Kvalitetssikringssystem (revidert per september 2017), vedlegg 2.4.7 (1) Kvalitetsrapporter 2013, 2014, 2015 og 2016, ettersendt kvalitetsrapport for 2017 og forside for sensorvurdering av eksamensforestilling.

	Vurdering ut fra søknad i 2016	Kommentar ut fra søknad i 2017
1	Oppdatere systembeskrivelsen med hensyn til gjeldende bestemmelser	Tas videre
2	Tydeliggjøre i systembeskrivelsen at de regelmessig vurderer om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter	Utbedret
3	La det fremgå av systembeskrivelsen hvordan tilbyder fastsetter mål for kvaliteten i utdanningene og hvilken kvantitativ informasjon som skal indikere om målene er nådd.	Utbedret
4	Sikre samsvar mellom ulike punkter i systembeskrivelsen som ulikt omtaler det samme.	Generelt poeng som ikke gjentas
5	Inkludere manglende elementer i årshjulet: Tilbyder må - inkludere i årshjulet at rektor, i samarbeid med skolens styre, utarbeider årsrapporten i juni måned - tydeliggjøre i årshjulet at tilbyder (styret) gjennomgår og behandler den ferdige årsrapporten.	Utbedret
6	La det fremgå at tilbyder vurderer om deres fagskoledrift oppfyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter	Framgår i systembeskrivelse, ikke i årsrapport.
7	Avklare om «årsrapport» og «kvalitetsrapport» er to begreper om samme sak	Avklart

8	I systembeskrivelsen, sikre samsvar i informasjonen om <i>yrkesrelevans</i> .	Tas videre
9	I årsrapport, vurderer måloppnåelse av mål satt i systembeskrivelsen – for eksempel hvorvidt 40 % av de uteksaminerte studentene har fått relevant jobb i løpet av det første året etter at de er uteksaminert	Tas videre
10	I årsrapporten, presentere og vurderer sensorers evaluering av utdanningstilbudene	Tas videre

Systembeskrivelse og årsrapport - kommentar og vurdering

Systembeskrivelsen er generelt godt strukturert og viser på en oversiktlig måte hvilke elementer som inngår i det systematiske kvalitetsarbeidet og hvordan arbeidet gjennomføres. Det fremgår tydelig av systembeskrivelsens kapittel 4 *Årshjul*, kapittel 7 *Analyse av innsamlet informasjon* og kapittel 8 *Tiltak, oppfølging av vurderingens konklusjoner* at informasjonen som samles inn analyseres, vurderes og benyttes for å opprettholde og utvikle utdanningene.

Dokumentene kunne ha trengt en mer helhetlig revidering. I systembeskrivelsen er henvisning til foreldede regulerende dokumenter fjernet et sted, men ikke et annet sted. For rapporten 2017 inngår for eksempel ikke undersøkelsen blant eksterne aktører i opplistingen av evalueringer og dokumentasjon som er lagt til grunn for rapporten.

Det er fortsatt enkelte pålegg («må-punkter») fra vurderingen i forbindelse med 2016-søknaden som ikke er innløst. For å få godkjent kvalitetsarbeidet må dere

- Levere en systembeskrivelse hvor det gjennomgående refereres til gjeldende dokumenter (punkt 1 over). En lettere revidert systembeskrivelse trenger ikke å være styrebehandlet før den inngår i deres tilsvarende svar til NOKUT.
- Levere et dokument (kan for eksempel inngå i systembeskrivelsens del «Policy for vurdering av kvalitet i utdanningen») hvor dere redegjør for hvor hyppig dere vurderer i henhold til de enkelte kvalitetsmålene. I vurderingen i forbindelse med 2016 påpeker vi at dere må vurdere måloppnåelse for alle mål satt i systembeskrivelsen. I forbindelse med mål og kjennetegn på måloppnåelse for yrkesrelevans bruker dere kun tilbakemeldinger fra «profesjonelle eksterne aktører i arbeidsmarkedet» (Kvalitetsrapportene for 2016 og 17). Det er ikke tydelig om denne informasjon inneholder informasjon fra og/eller om tidligere studenter, hvor dere i systembeskrivelsen har to målformuleringer om tidligere studenter. En mer pragmatisk påpekning er at dere må ha en oppfatning av hvor ofte dere skal vurdere måloppnåelse for de enkelte målformuleringene. Dere bør ha nedfelt i systembeskrivelsen hvilke mål dere vurderer måloppnåelse for årlig, og hvilke mål dere skal ha vurdert måloppnåelse for i løpet av en tidsperiode over for eksempel tre år (punkt 8 og 9 over).
- Synliggjøre i kvalitetsrapporten hvordan dere faktisk vurderer om fagskoledriften oppfyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter. For å fylle kravet kan dere for eksempel fastsette som mal at resultater fra en slik vurdering skal inngå i delen om «Den generelle kvaliteten ved utdanningen» (punkt 6 over).
- Synliggjøre i kvalitetsrapport at sensor gir tilbakemelding om kvaliteten i utdanningene. Det er rimelig å tolke de samlede kravene til system for kvalitetssikring slik at en kan forvente at de årlige kvalitetsrapportene gir et bilde av kvaliteten basert på alle kildene dere er pålagt å innhente fra (studenter, undervisningspersonalet, sensorer og aktører i yrkesfeltet). Vi kan ikke se at sensorenes vurderinger av utdanningene synliggjøres i årsrapportene. For å fylle kravet

må dere utarbeide minimumskrav til hvilken type informasjon som skal legges til grunn for vurderingene i kvalitetsrapportene (punkt 10 over).

Rutine for etablering av nye utdanninger

For tilbydere som søker godkjenning av fagområde, må systembeskrivelsen inneholde rutine for etablering av nye utdanninger, jf. § 4-4 d). Konklusjonen i tilknytning til § 4-4 d) er at systembeskrivelsen inneholder rutine for etablering av nye utdanninger.

Jevnlige dialoger med samarbeidspartnere og bruk av informasjon i den årlige gjennomgangen av utdanningskvaliteten

Tilbyder som søker godkjenning av fagområde skal kunne dokumentere jevnlig dialoger med samarbeidspartnere, jf. § 4-6, og vise hvordan informasjonen brukes i den årlige gjennomgangen av utdanningskvaliteten, jf. § 5-1 (4).

I kvalitetsrapportene fra 2016 og 2017 refereres og vurderes resultater fra «Tilbakemeldinger fra profesjonelle eksterne aktører i arbeidsmarkedet». I 2017-rapporten framgår det at den viktigste tilbakemeldingen i 2016 er fulgt opp gjennom ansettelse i fast stilling.

Vedlagt ligger også dokumentene «Samarbeidspartnere – evaluering fra aktører i yrkesfeltet» og «Årsplan for dialog med samarbeidspartnere». Det førstnevnte dokumentet inneholder resultater fra en undersøkelse blant eksterne aktører knyttet til fagskolen i 2016/2017. Alle aktørene er potensielle arbeidsgivere for kandidatene fra Bårdar Akademiet. Ni aktører besvarte, og det kom også innspill gjennom felt for åpne kommentarer. «Årsplan for dialog ...» inneholder oversikt over møter med aktører i bransjen med tema som samarbeid arbeidsliv inn i studiet, spesifikke prosjekter, gjestelærere, studentforestillinger og videreutvikling av utdanningene. Det legges opp til at hver utdanning vurderes annethvert år. I kvalitetsrapporten for 2017 skriver tilbyder at de i 2018 vil prioritere dokumentasjonen av samarbeidet med eksterne.

Søker har godtgjort at det er jevnlig dialog med samarbeidspartnere og har dokumentert at informasjonen fra disse dialogene brukes i den årlige gjennomgangen av utdanningskvaliteten (Kvalitetsrapport).

Komiteens vurdering av om eksisterende tilbud fortsatt tilfredsstillende kravene i kapittel 3-3 i fagskoletilsynsforskriften

Studieplaner for de to utdanningene som inngår i fagområdet er vedlagt søknaden.

Krav til studieplan framkommer i fagskoletilsynsforskriften § 3-3 Utdanningens innhold og oppbygning, punkt (4): Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning. I merknaden til denne paragrafen står det: «Utdanningens innhold og gjennomføring skal framgå av studieplanen, jf. § 5 i fagskoleloven. [Tilbyder skal ha en plan for innholdet i utdanningen og hvordan denne skal gjennomføres]. Oppbygningen og strukturen av utdanningen skal bidra til at det totale læringsutbyttet oppnås. NOKUT gir veiledning om studieplanens utforming».

NOKUTs veiledning om studieplanenes utforming finnes i «Veiledning til fagskoletilsynsforskriften» s. 29-30. Her er det fastsatt hva NOKUT forventer at en studieplan inneholder. Studieplanene for utdanningen ved Bårdar Akademiet inneholder ikke oversikt over pensumlitteratur, og i henhold til NOKUTs forventninger skal opplysninger om pensumlitteratur inngå. Ellers er studieplanene i tråd med NOKUTs veiledning.

Vi mener at tilbyder selv bør sette i gang en revidering av studieplanene, både med hensyn på kravene i fagskoletilsynsforskriften og innholdet i fagområdet kommersiell scenekunst. Dere bør også vurdere om det skal være nærmere informasjon i studieplanene om vurdering og karaktersetting, og om det heller skal gis bestått/ikke bestått i stedet for bokstavkarakterer i emnene, jf. 3.4.1.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt. Tilbyder har i all hovedsak et fungerende system for kvalitetssikring, men det må gjøres enkelte endringer i system for kvalitetssikring/kvalitetsarbeidet for at dette skal være i tråd med NOKUTs krav.

Tilbyder må

- oppdatere systembeskrivelsen med hensyn til gjeldende bestemmelser
- redegjøre for policy for vurdering av måloppnåelse av egne definerte mål
- synliggjøre i kvalitetsrapport hvordan dere vurderer om fagskoledriften oppfyller kravene til godkjenning av fagskoleutdanning
- synliggjøre i kvalitetsrapport at sensor gir tilbakemelding om kvaliteten i utdanningene

Tilbyder bør

- revidere de eksisterende studieplanene for å tilpasse studiene mer til kommersiell scenekunst, og i en revidering vurdere endring i bruk av karaktersystem

4 Krav til fagområdegodkjenning: Fagområdet, fagmiljø og yrkesfeltet

4.1 Fagområdets avgrensning

Fagskoletilsynsforskriften § 4-2:

- (1) Fagområdet skal være relatert til anerkjente yrkesfelt
- (2) Fagområdet skal ha tilstrekkelig faglig bredde til å inkludere flere utdanninger.

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Dokumentasjon: Søknad side 20-23, (også om fagmiljø side 24-29). Skriv av 14. juni «Utgreining om fagmiljøet ved Bårdar Akademiet».

Navn på fagområdet det søkes godkjenning for er «Kommersiell scenekunst». Kommersiell scenekunst som fagområde retter seg mot den populærkulturelle delen av underholdningsindustrien. I søknaden presenteres fagområdet slik (s 21):

Fagområdet Kommersiell scenekunst bygger på følgende studieforberevende utdanningsprogram:

- VG3 Musikk
- VG 3 Dans
- VG 3 Drama.

Fagområdet kommersiell scenekunst ligger i skjæringspunktet mellom disse tre fagene, og betegner først og fremst kunsten å gjøre bruk av en scene for å formidle et budskap, enten dette budskapet formidles gjennom musikk, dans, skuespill eller en kombinasjon av disse.

Det presiseres at «scene» kan være fysisk scene, film, TV og musikkvideo, og det gis eksempler på aktuell populærkulturell virksomhet. Det gis også eksempler på utdanninger innen fagområdet, og det avgrenses:

Eksempel på utdanninger innen Kommersiell scenekunst: Musikkteaterutdanning, Danseutdanning, Manusforfatterutdanning, Danseinstruktørutdanning og Kulturentreprenørutdanning.

Slik Bårdar Akademiet definerer sitt fagområde vil det ikke omfatte klassiske scenekunstvirksomheter som f.eks. opera og ballett eller scenekunst som i hovedsak baseres på fremføring av musikalske verk ved bruk av instrumenter alene.

Søker oppgir de viktigste delene av fagområdet til å være (s 23):

1) **Kunstnerisk og økonomisk tilrettelegging**

For at man skal kunne sette opp en forestilling for andre eller seg selv, må man kjenne til hvilke arbeidsfelt som inngår i Kommersiell scenekunstproduksjon. Eksempler på slike arbeidsfelt er budsjett, prosjektstøtte, søknadsskriving, rettighetsproblematikk osv.

2) **Instruksjon og veiledning**

For å bidra til utvikling av talenter innen det kommersielle scenekunstheltet, samt oppfølging og veiledning av eksisterende scenekunstutøvere er man avhengig av instruktører som har kompetanse innen didaktikk, pedagogikk og faglige teknikker.

3) **Tolkning og formidling**

Produksjon og valg av manus, virkemidler, eller teknikker er imidlertid bare en del av det som bidrar til å skape ønsket effekt. Evnen til å skape dialog eller kommunikasjon med publikum bidrar til å styre publikums reaksjon dit formidleren ønsker. De viktigste elementene av den utøvende

delen av fagområdet kan listes opp som tolkning av et budskap, formidling av dette og kommunikasjon med publikum.

Relasjonen til yrkesfeltet

Sitat fra søknad s 21:

Fagområdet Kommersiell scenekunst relaterer til ulike yrkesfelt som kan grupperes slik:

- 1) Utøvende/skapende scenekunst der yrkesutøveren enten tolker eller formidler et verk/produkt eller skaper et verk/produkt. Yrkesfeltet omfatter typiske roller som danser, musiker, sanger, skuespiller m. v. og produksjonsroller som f.eks. tekstforfatter, dramaturg, koreograf og regi- og produksjonsassistent.
- 2) Veiledning/organisatorisk yrkesfelt der yrkesutøveren hjelper andre med å utvikle seg innen utøvelse av kommersiell scenekunst eller bidrar til gjennomføring av konkrete forestillinger. Yrkesfeltet omfatter f.eks. roller som danseinstruktør, sanginstruktør, produksjonsleder og kulturentreprenører.

I redegjørelsen for relevans for arbeidslivet angis områder en kan assosiere til ut fra yrkesfeltene angitt over. I tillegg vil utdanningene være relevante for å kunne jobbe som instruktører og veiledere ved danseskoler, kulturskoler, event-selskaper, treningssentre og innen reiseliv/turisme og helse- og omsorgssektoren.

Faglig bredde

Bredden i fagområdet er beskrevet gjennom de tre viktigste delene innenfor fagområdet Kommersiell scenekunst: *Tolkning og formidling, instruksjon og veiledning og kunstnerisk og økonomisk tilrettelegging*. Bredden i fagområdet er illustrert gjennom de mulige fremtidige utdanningene musikkteaterutdanning, danseutdanning, manusforfatterutdanning, danseinstruktørutdanning og kulturentreprenørutdanning. Tilbyder redegjør for innspill om nye utdanninger som har kommet i dialog med studenter, bransjeaktører og andre samarbeidspartnere: Avgrenset utdanning i pop/rock-sjangeren; musical comedy og stand-up; danseinstruktør innen jazzdans, hiphop og tilstøtende stiler; kulturentreprenørskap.

Ytterligere avgrensing av fagområdet

Etter institusjonsbesøket sendte ledelsen en utfyllende redegjørelse om fagmiljøet ved Bårdar Akademiet. I denne redegjørelsen skriver søker at fagområdets viktigste deler vil kunne defineres og begrenses til tolkning og formidling samt kunstnerisk og økonomisk tilrettelegging.

Kommentarer og vurdering

Både navnet og avgrensningen av fagområdet ble diskutert i flere av samtalene under institusjonsbesøket. Navnet «kommersiell scenekunst» gir ingen umiddelbar gjenkjennelse hos oss, men vi ser at for eksempel Kulturrådet bruker uttrykket om revy, ulike typer show og standup. Gjennom samtalene ble sammenhengen mellom navnet på fagområdet og yrkesfeltet klarere. Navnet «kommersiell scenekunst» er valgt for å betegne profesjonell scenekunst som er selvfinansierende, og ikke avhengig av statlige støtteordninger. Studentene som utdannes innen dette fagområdet kan ikke basere seg på et yrkesliv med statlige støtteordninger. De må regne med å konkurrere om alle posisjoner og roller i auditions og/eller starte egen virksomhet. Kandidatene må også være villige til å utvikle kompetansen for å kunne fylle flere funksjoner innen yrkesfeltet. Oppsummert kan vi si at yrkesfeltet strekker seg fra oppgaver ved Det Norske Teateret til underholdning på danske båten. Under

flere av samtalene kom det vurderinger av hva som mangler av utdanninger per i dag: Foruten flere retninger innen det utøvende feltet, trengs det utdanninger i entreprenørskap i en praktisk/utøvende variant. Kravene til å selge seg øker, og det trengs hjelp til både produksjon og promotering. Mange utøvende artister begynner etter hvert å jobbe som regissører og koordinatorene, og gjennom utdanninger i regi og koreografi kan utøvende utvide den formelle kompetansen. Ansatte ga uttrykk for at de vet hva de har av kompetanse, og vet hva fagskolen trenger å hente inn av kompetanse eksternt.

Vi ser at fagområdet «kommersiell scenekunst» i prinsippet kan inneholde de tre vesentlige delene som er beskrevet i søknaden.

Vi viser til kapittel 4.2.1 og vår vurdering av forholdet mellom kompetansen ved Bårdar Akademiet i dag og områdene som konstituerer det omsøkte fagområdet. Vår vurdering er at Bårdar Akademiet ikke har kompetanse til å forvalte et fagområde som er så bredt at det skal kunne inneholde utdanninger innen kunstnerisk og økonomisk tilrettelegging, instruksjon og veiledning samt tolkning og formidling.

Vi foreslår at NOKUT gir fullmakt for et fagområde som primært omfatter tolkning og formidling. Søker omtaler denne delen slik:

Produksjon og valg av manus, virkemidler, eller teknikker er imidlertid bare en del av det som bidrar til å skape ønsket effekt. Evnen til å skape dialog eller kommunikasjon med publikum bidrar til å styre publikums reaksjon dit formidleren ønsker. De viktigste elementene av den utøvende delen av fagområdet kan listes opp som tolkning av et budskap, formidling av dette og kommunikasjon med publikum.

Søkers definisjon av kommersiell scenekunst er:

Fagområdet kommersiell scenekunst ligger i skjæringspunktet mellom disse tre fagene [dans, musikk og drama], og betegner først og fremst kunsten å gjøre bruk av en scene for å formidle et budskap, enten dette budskapet formidles gjennom musikk, dans, skuespill eller en kombinasjon av disse.

Selv med en avgrensning i tråd med denne beskrivelsen, er vår vurdering at fagområdet er relatert til anerkjente yrkesfelt, og har tilstrekkelig bredde til å inkludere flere utdanninger. Navnet på fagområdet bør da være presisert til «kommersiell scenekunst – tolkning og formidling».

Utdanningene innen tolkning og formidling bør kunne ha en komponent med opplæring i å være selvstendig næringsdrivende. Ved å introdusere nye fag og lærerkrefter innen det avgrensede området tolkning og formidling, kan fagskolen over tid utvikle tilstrekkelig faglig bredde til å kunne søke om utvidet fagområde.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt. Komiteens forslag til avgrenset fagområdet – «Kommersiell scenekunst – tolkning og formidling» - er relatert til anerkjente yrkesfelt, og har tilstrekkelig bredde til å inkludere flere utdanninger. Denne konklusjonen henger sammen med vurderingen i henhold til paragraf 4-5 (1) i fagskoletilsynsforskriften.

4.2 Fagmiljø

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-5: Når vi bruker begrepet «fagmiljøet» viser det til alle ansatte som gir regelmessig og direkte bidrag til utvikling, organisering og gjennomføring av utdanningene innenfor det aktuelle fagområdet.

Vi har valgt å gi en innledende samlet presentasjon av fagmiljøet ut fra ansettelsesforhold, stillingsbetegnelse, utdanning og pedagogisk kompetanse. Pedagogisk og faglig ansvarlige og kravspesifikasjon omtales også innledningsvis.

Fagmiljøet ved Bårdar Akademiet AS

Dokumentasjon: Søknad side 24-29, vedlegg 3.2.1 (2) Fagmiljø – krav til kompetanse, oppdaterte utgaver av vedleggene 3 Tabell over undervisningspersonalet, 4 Informasjon om de pedagogisk ansvarlige, 5 Informasjon om de faglige ansvarlige, 3.2.1 (1) CV-er for ansatte. Skriv av 14. juni «Utgreiing om fagmiljøet ved Bårdar Akademiet».

I søknaden omtales fagmiljøet slik s 24:

Fagmiljøet representerer et bredt faglig spekter, fra alle sider av fagområdet, både praksisutøvende artister, scenografer, sangere, dansere, skuespillere, koreografer, produksjonsledere og mer forskningsbaserte akademikere, forfattere, danse- og sangpedagoger, lektorer m.v. I sum dekker Bårdars fagmiljø både de praktiske og de akademiske sidene ved de delene som inngår i fagområdet scenekunst.

Fagmiljøet beskrevet i vedlegg 3 «Tabell over undervisningspersonalet» består av 28 personer:

- *Ansettelsesforhold*
21 personer er oppgitt med hovedstilling og fast ansettelse. Tre av de 21 i hovedstilling har under 50 prosent stilling og har hovedervert som utøvende artister. Én personer er oppgitt med fast ansettelse i 10 prosent stilling. Seks personer er oppgitt med ansettelse som timelærere.
- *Stillingsbetegnelse*
Alle som underviser omtales som pedagoger. Av de 21 i hovedstilling oppgis i tabellen at seks er sangpedagoger, elleve er dansepedagoger og fire er skuespill- eller musikkteaterpedagoger. Tre av timelærerne oppgis som musikkteater- eller skuespillpedagoger.
- *Utdanning*
Av de 21 i hovedstilling har 14 høyere utdanning i relevant (tilsvarende eller beslektet) fagområde ut fra utdanningene som tilbys i dag, to har høyere utdanning i pedagogikk (PPU), én har utdanning som kan telle som høyere utdanning. To har utdanning fra Bårdar Akademiet fra før tilbyder fikk godkjenning som fagskole. To har yrkesutdanning eller utdanning på fagskolenivå.
- *Pedagogisk kompetanse*
Søker angir pedagogisk kompetanse i fire kategorier. Av de 21 i hovedstilling har
6 personer KHP (Kunsthøgskolepedagogikk)
3 personer PPU (Praktisk-pedagogisk utdanning)
1 person APU (Faglærereksamen i sang og vokalpedagogikk).
8 personer IFPU (Ikke-formell pedagogisk utdanning – kurs og erfaring som pedagog).
3 personer har ingen oppgitt pedagogisk kompetanse.
- *Pedagogisk ansvarlige*
Det er én pedagogisk ansvarlig for hver utdanning. Pedagogisk ansvarlig for utdanningen i

dans er også pedagog i utdanningen, har formell pedagogisk utdanning og er ansatt i 90 prosent fast stilling hos tilbyder. Pedagogisk ansvarlig for utdanningen i musikkteater er også rektor for fagskolen. Hun har lang pedagogisk erfaring, og ikke formell pedagogisk utdanning.

- **Faglig ansvarlige**

Det er tre faglig ansvarlige: En for sangfag i begge utdanningene, en for dansefag i begge utdanningene, en for skuespillerfag i begge utdanningene. Alle de faglig ansvarlige er ansatte som pedagoger. En er ansatt hos tilbyder i 100 prosent stilling, de to andre er ansatt hos tilbyder i 60 prosent stillinger. To har relevant høyere utdanning og den tredje har praktisk-pedagogisk utdanning og har oppgitt kompetanse som førsteamanuensis i dans (bedømt for stilling i høyere utdanning). Det er redegjort for hvordan de faglige ansvarlige har kapasitet til å utføre oppgavene.

I vedlegg 3.2.1 (2) Fagmiljøet – krav til kompetanse angis minimumskrav til utdanning og arbeidserfaring for sensorer, fagansvarlig, hovedpedagog og gjestepedagog og praksisveiledere for begge utdanningene.

Kravene til utdanning for fagansvarlig og hovedpedagog er utdanning minimum tilsvarende 2-årig fagskoleutdanning og formell praktisk-pedagogisk utdanning (hvor det kan gjøres unntak ut fra realkompetanse). For begge gjelder minimum tre års relevant yrkespraksis, og fagansvarlige skal i tillegg ha minimum tre års relevant undervisningserfaring.

Kravene til intern sensor er de samme som for hovedpedagog, og for ekstern sensor samme minus kravet til formell pedagogisk utdanning. Det angis også kompetanse for praksisveileder (tilsvarende hovedpedagog og relevant yrkespraksis i løpet av det siste året).

4.2.1 Fagmiljøets størrelse, stabilitet og bredde i kompetanse

Studiekvalitetsforskriften § 5-2 (3) b): Tilbyderen skal ha fast ansatte i undervisningsstilling og administrative stillinger med slik kompetanse at tilbyder er i stand til å kvalitetssikre og utvikle sine pedagogiske metoder og nye og eksisterende utdanningstilbud innenfor sentrale fagområder som inngår i utdanningene.

Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (1): Fagmiljøet må være stort og stabilt nok til å dekke undervisnings-, kvalitetssikrings- og utviklingsoppgavene innen fagområdet. Fagmiljøets kompetanse må være bred nok til å dekke de viktigste delene av fagområdet.

Kommentarer og vurdering

De viktigste delene av fagområdet «kommersiell scenekunst» er i søknaden oppgitt som

- kunstnerisk og økonomisk tilrettelegging
- instruksjon og veiledning
- tolkning og formidling

Søker illustrerer bredden i fagområdet ved de mulige fremtidige utdanningene musikkteaterutdanning, danseutdanning, manusforfatterutdanning, danseinstruktørutdanning og kulturentreprenørutdanning.

I tilknytning til begge kravene over, er det et sentralt spørsmål om det nåværende fagmiljøet har kompetanse til å dekke utdannings- og utviklingsoppgavene innen de viktigste delene av det omsøkte

fagområdet. Vår forståelse av kravene over er at fagskolen ved søknadstidspunktet ikke må ha på plass all kompetanse som kreves for framtidige utdanninger, men ha slik kompetanse at en skal kunne utvikle nye utdanningstilbud innenfor de aktuelle delene av fagområdet. Søker må altså ved godkjenning av fagområdet ha en kompetanse som gir grunnlag for å utvikle nye utdanninger, men ved oppretting av nye utdanninger må tilbydere belage seg på å ansatte undervisere med spesifikk kompetanse for disse utdanningene.

Spørsmålet om bredden i kompetansen ble drøftet inngående med ledelsen, da vi ikke kunne se at fagmiljøet har tilstrekkelig kompetanse til å opprette nye utdanninger utover tolkning og formidling. Det ble avtalt at søker skulle sende en oppdatert oversikt over fagmiljøet og oppdaterte CV-er for lærerne/pedagogene.⁵

Ledelsen presiserte at de ikke er i en situasjon hvor de skal sette i gang utdanninger rett etter en eventuell områdegodkjenning. Vi har notert at det i rutinene for oppretting av nye utdanninger inngår blant annet en kartlegging av tilgjengelig undervisningspersonell med relevant fagkompetanse. Fagskolens ledelse mener de har tilstrekkelig kompetanse til å starte *utviklingen* av nye utdanninger innen alle de tre viktigste delene, herunder å tilknytte seg nødvendig og manglende kompetanse. I en oppdatert oversikt ble de ansattes kompetansene angitt i henhold til de viktigste delene av fagmiljøet. På bakgrunn av diskusjonen under institusjonsbesøket, anga søker en alternativ avgrensning av fagmiljøet hvor instruksjon og veiledning er tatt ut. De viktigste delene av fagområdet oppgis dermed alternativt å være

- kunstnerisk og økonomisk tilrettelegging
- tolkning og formidling.

Før vi går videre med en diskusjon og vurdering knyttet til den alternative avgrensningen av fagmiljøet, vil vi kort begrunne vår vurdering av at fagmiljøet ikke har kompetanse til å starte utdanninger i instruksjon og veiledning innen fagområdet kommersiell scenekunst. I slike utdanninger skal en altså ha kompetanse til å utdanne kandidater som primært skal utdanne andre i tilknytning til kommersiell scenekunst. Fagmiljøet har god pedagogisk kompetanse til å utdanne studenter innen utøvende kommersiell scenekunst. Men for å utdanne personer som i prinsippet kan bli framtidige kollegaer, trengs det kompetanse i pedagogikk som fag på et høyere nivå enn praktisk-pedagogisk utdanning. Det trengs også spesifikk kompetanse i fagdidaktikk og metode. Ut fra informasjonen gitt i de ansattes CV-er, er vår vurdering at de åtte nevnte lærerne ikke har den erfaringen og formelle kompetansen som må til for å dekke området «instruksjon og veiledning». Dersom Bårdar Akademiet ønsker å utvikle utdanninger for lærere innen kommersiell scenekunst, anbefaler vi at tilbydere søker NOKUT om godkjenning av en eller flere slike utdanninger. Slike godkjente utdanninger vil rimeligvis gi grunnlag for å kunne søke om en utvidelse av fagområdet.

I det videre tar vi altså utgangspunkt i søkers egen alternative avgrensning av fagmiljøet, til å gjelde kunstnerisk og økonomisk tilrettelegging og tolkning og formidling.

Vår vurdering er at fagmiljøets kompetanse er svært god når det gjelder tolkning og formidling, som er den delen av fagområdet som bygger på utdanningene som tilbys i dag. Men også for dette området

⁵ NOKUT mottok søknaden 1. november 2017. På grunn av saksbehandlingskapasitet internt begynte ikke den sakkyndige komiteen sitt arbeid først i mai 2018, så enkelte av dokumentene ved den opprinnelige søknaden var utdaterte.

gjelder det selvfølgelig at nye utdanninger kan kreve spesifikk kompetanse som ikke allerede finnes hos tilbyder.

Vi mener at kompetansen for den delen av fagområdet som omtales som «kunstnerisk og økonomisk tilrettelegging» rimeligvis ikke er like solid, da tilbyder per i dag ikke tilbyr utdanninger innen denne delen av det omsøkte fagområdet. Slik er denne delen av fagområdet beskrevet i søknaden:

For at man skal kunne sette opp en forestilling for andre eller seg selv, må man kjenne til hvilke arbeidsfelt som inngår i Kommersiell scenekunstproduksjon. Eksempler på slike arbeidsfelt er budsjett, prosjektstøtte, søknadsskriving, rettighetsproblematikk osv.

Når relasjonen til yrkesfeltet beskrives brukes uttrykket «utøvende/skapende scenekunst», som inkluderer både utøverrollene og produksjonsroller:

Utøvende/skapende scenekunst der yrkesutøveren enten tolker eller formidler et verk/produkt eller skaper et verk/produkt. Yrkesfeltet omfatter typiske roller som danser, musiker, sanger, skuespiller m. v. og produksjonsroller som f.eks. tekstforfatter, dramaturg, koreograf og regi- og produksjonsassistent.

I den oppdaterte tabellen over undervisningspersonalet oppgir søker at 13 av de fast ansatte og to av timelærerne har kompetanse til å undervise i kunstnerisk og økonomisk tilrettelegging, da inkludert produksjonsrollene omtalt over. I notat av 14. juni om kompetanse oppgis også fire administrativt ansatte, og deres aktuelle kompetanse presenteres.

Søker angir elementer som budsjettering, søknader om prosjektstøtte og rettighetsproblematikk inn i denne delen av fagområdet. Grunnleggende kunnskaper innen disse områdene trengs også for kandidater som skal freelance og drive egen bedrift, og bør kunne integreres i utdanningene som allerede tilbys. Kompetansen i fagmiljøet og administrasjonen for en grunnleggende opplæring i disse emnene er etter vår vurdering tilstrekkelig.

Etter vår vurdering er det sentrale spørsmålet knyttet til den alternative avgrensningen av fagområdet om Bårdar Akademiet selv skal kunne opprette utdanninger innen skapende scenekunst – utdanninger som tekstforfatter, dramaturg, koreograf og regi- og produksjonsassistent. Ut fra informasjonen gitt i de ansattes CV-er, ser vi at flere av de fast ansatte har lang erfaring generelt med oppsetninger, og da særlig innen koreografi, regi og produksjon. Flere av de ansatte har også erfaring som manusforfattere og kunstneriske ledere. Vi ser at det er realkompetanse innen denne delen av det omsøkte fagområdet, men etter vår vurdering må kompetansen også omfatte personer med formell utdanning utover fagskolenivå i koreografi, regi og produksjon. Også for denne delen av fagområdet anbefaler vi at Bårdar Akademiet på sikt søker NOKUT om godkjenning av utdanninger i regi og/eller koreografi. Da vil søker ha et grunnlag for å kunne søke om en utvidelse av fagområdet.

Fagmiljøets formelle og reelle kompetanse når det gjelder tolkning og formidling vurderer vi som svært god. Denne delen av fagområdet setter, slik vi ser det, også en standard for utviklingen av de to andre delene i det omsøkte fagområdet.

Vi viser til kapittel 4.1 for drøfting av avgrensningen av fagområdet og dets innhold som skal kunne favne utdanninger innen tolkning og formidling.

Kravet i § 5-2 (3) b) gjelder både ansatte i undervisningsstilling og administrasjon. I kapittel 3.4.1 i denne rapporten er administrasjonen beskrevet i tilknytning til kravet om studieadministrative

tjenester. Administrasjonen vil bli styrket gjennom at rektorstillingen er utlyst, og at nåværende rektor skal gå inn i en funksjon som kunstnerisk leder.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt. Fagmiljøet har ikke kompetanse til å dekke bredden i hele det omsøkte fagområdet. Tilbyder må vurdere om en ønsker å opprettholde søknad om godkjenning av et smalere fagområde, slik som er beskrevet i kapittel 4.1 Fagområdets avgrensning.

4.2.2 Ansatte i hovedstilling og i fast stilling

Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (2): Tilbyder må ha ansatte i hovedstilling i fagmiljøet med formell utdanning på nivå over fagskoleutdanning i tilsvarende eller beslektet fagområde. Minst 50 prosent av de ansatte må være fast ansatt hos tilbyder.
--

Kommentarer og vurdering

Vi viser til oppsettet over fagmiljøet som innleder kapittel 4.2. Tilbyder har ansatt minimum 14 personer i hovedstilling som har utdanning på nivå over fagskoleutdanning i tilsvarende eller beslektet område, sett i henhold til nåværende utdanningsoppgaver. I tillegg har to ansatte pedagogisk utdanning på universitets- og høyskolenivå (PPU). Fem av de fast ansatte har førstestillingskompetanse for universitets- og høyskolesektoren.

Av de 28 personene i fagmiljøet er 22 personer fast ansatt, 21 av disse i hovedstilling.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt for fagområdet «Kommersiell scenekunst – tolkning og formidling». Tilbyder har ansatte i hovedstilling med formell utdanning på nivå over fagskoleutdanning i tilsvarende eller beslektet fagområde, sett i henhold til nåværende utdanningsoppgaver. I underkant av 80 prosent av de ansatte er fast ansatte hos tilbyder.

4.2.3 Pedagogisk kompetanse

Fagskoletilsynsforskriften: § 4-5 (3) Fagmiljøets faste ansatte må ha formell pedagogisk kompetanse i et omfang som gjør det mulig å utvikle pedagogiske metoder og verktøy.
--

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Søker angir pedagogisk kompetanse i fire kategorier. Av de 21 i hovedstilling har

- 6 personer KHP (Kunsthøgskolepedagogikk)
- 3 personer PPU (Praktisk-pedagogisk utdanning)
- 1 person APU (Faglærereksamen i sang og vokalpedagogikk).
- 8 personer IFPU (Ikke-formell pedagogisk utdanning – kurs og erfaring som pedagog).
- 3 personer har ingen oppgitt pedagogisk kompetanse.

Hver av utdanningene har pedagogisk ansvarlig. Begge de pedagogisk ansvarlige har lang pedagogisk erfaring. Pedagogisk ansvarlig for dans har hovedfag fra pedagoglinjen klassisk ballett. Pedagogisk ansvarlig for musikkteater har ikke formell pedagogisk utdanning.

I redegjørelsen for hvordan utviklingen av det pedagogiske opplegget foregår, skriver søker s 26:

Skolens viktigste arena for pedagogisk arbeid er fagrådet med tilhørende seksjonsmøter innenfor fagområdene sang, dans og skuespill. Fagrådet består av den faglig ansvarlige for hver fagseksjon på skolen, i tillegg til rektor. Her drøftes studiekvalitet, studieplaner, pedagogisk utvikling og andre forhold knyttet til den faglige kvaliteten ved utdanningen. Det enkelte fagrådsmedlem tar relevante problemstillinger og diskusjonstemaer opp med sin seksjon, og innhenter innspill fra de ukentlige lærermøtene. Innspill og forslag fra disse, behandles så i fagrådet for endelig iverksettelse eller videre behandling av virksomhetens styre. Alle pedagogiske tiltak kvalitetssikres og følges opp av pedagogisk ansvarlige.

En annen arena for pedagogisk utvikling er de ukentlige lærermøtene. I tillegg møtes undervisningspersonell knyttet til samme utdanning for utveksling av erfaringer og ideer.

Det arrangeres årlig en større felles lærersamling hvor det hentes inn eksterne forelesere med tema innen pedagogikk, metoder og/eller verktøy. Det faste fagmiljøet oppmuntres i tillegg til å skape arenaer for pedagogisk utviklingsarbeid på bakgrunn av ønsker eller behov. Undervisningspersonell som er engasjert til utdanningene vil også kunne trekkes inn i dette arbeidet.

Kommentarer og vurdering

Rundt halvparten av de faste ansatte har formell pedagogisk kompetanse, noe som tilsier at fagmiljøet er i stand til å utvikle de pedagogiske metodene og verktøyene. Flere av de ansatte har i CV-ene beskrevet større pedagogiske utviklingsarbeid. Vårt inntrykk er at det er fokus på pedagogisk utviklingsarbeid.

Vi savner en plan for kompetanseheving innen pedagogikk og didaktikk.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt. Fagmiljøets fast ansatte har formell pedagogisk kompetanse i et omfang som gjør det mulig å utvikle pedagogiske metoder og verktøy innenfor fagområdet «Kommersiell scenekunst – tolkning og formidling».

4.2.4 Fagmiljøets yrkeserfaring

Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (4): Fagmiljøet må ha relevant yrkeserfaring.
--

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (4): For at yrkeserfaringen skal være relevant må de ansatte være oppdatert om utviklingen innenfor det aktuelle yrkesfeltet.
--

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Dokumentasjon: Søknad side 27-29, vedleggene 3 Tabell over undervisningspersonalet, 3.2.1 (1) CV-er for ansatte.

I «Tabell over undervisningspersonalet» oppgis «utøvende artist» og varianter av «pedagog og utøvende artist» som relevant yrkeserfaring for alle de 28 ansatte. Fem har under ti års erfaring, femten mellom ti og tjue års erfaring og åtte over tjue års erfaring.

Søker argumenterer for at med så mange aktive utøvende artister har fagmiljøet aktuell og oppdatert kunnskap om utviklingen på fagområdet og i bransjen. Det gis også eksempler på ansattes aktuelle prosjekter innen dans og sang, og at det i miljøet for skuespillerfag og musikkteater «... er en rekke aktive utøvere, instruktører og viktige bidragsytere i norsk kulturliv» (s 28). I CV-ene for hver enkelt ansatt finnes opplysninger om involvering i og ledelse av prosjekter ved en lang rekke institusjoner og over et langt tidsspenn.

I denne delen av søknaden synliggjøres også de ansattes plass i den faglige offentligheten i bredere forstand. Det gis eksempler på ansattes faglige og kunstneriske utviklingsarbeid, publisering blant annet av lærebøker og ekstern virksomhet som kurs og workshops.

Det gis flere eksempler på hvordan ansatte holder seg ytterligere oppdatert på utviklingen i bransjen. Det inngår i personalets kompetanseutvikling at skolen dekker studieopphold i utlandet for å få inngående kunnskap om den internasjonale utviklingen av og nyskaping innen dans og musikkteater. Samarbeid med yrkesfeltet og deltakelse i nettverk er sentralt når det gjelder å holde seg oppdatert om utviklingen innen det aktuelle yrkesfeltet, se kapittel 4.4.

Kommentarer og vurdering

Fagmiljøets yrkeserfaring framstår som relevant. Ut fra CV-ene ser en at fagmiljøet har en mangfoldig og bred bakgrunn fra yrkesfeltet. De ansatte holder seg oppdatert om utviklingen i yrkesfeltet gjennom egen utøvende virksomhet, kontakt med bransjen og studieopphold. Oppdatering kan ta form av utvikling av tekniske ferdigheter, men også gjennom å se og analysere forestillinger får de ansatte kunnskap om hva som vektlegges av for eksempel dansestiler, noe som vil få betydning for utdanningene. Ledelsen har krav om at alle ansatte skal se minimum seks forestillinger årlig.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt. Fagmiljøet har relevant yrkeserfaring og holder seg oppdatert innen det aktuelle yrkesfeltet.

4.3 Samarbeid med yrkesfeltet

4.3.1 Formelt samarbeid med aktører i yrkesfeltet

Studiekvalitetsforskriften § 5-2 (3) c): Tilbyderen skal ha et tilfredsstillende samarbeid med arbeidslivet.
Fagskoletilsynsforskriften § § 4-6 (1): Tilbyder må ha et formelt samarbeid med relevante aktører i yrkesfeltet om utvikling og gjennomføring av utdanninger innen fagområdet.

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Dokumentasjon: Søknad side 29-30, vedleggene 3.3.1 (1) Oversikt over samarbeidspartnere, 3.3.1 (2) Samarbeidsavtaler, 2.4.7 Årsplan for dialog med samarbeidspartnere. Vedlegg 2.4.7 (3) Samarbeidspartnere – evaluering fra aktører i yrkesfeltet. Svar av 30.05.2018 på spørsmål om oppdaterte avtaler og dokumentasjon av årsplan for dialog med samarbeidspartnere. Tilleggsinformasjon av 14.06. om samarbeidspartnere.

Søknad s. 29-30:

Bårdar Akademiet har kontinuerlig uformelle møter med yrkesfeltet gjennom hele studieåret. Alle studenter skal, som en del av det faglige innholdet i utdanningen, se en rekke profesjonelle forestillinger gjennom studieåret. ... Den kontinuerlige tilgangen til ulike profesjonelle forestillinger har en rekke fordeler for skolens ansatte og studenter. De vil blant annet med selvsyn se hvilke kvaliteter som kreves av markedet, de vil se hvilke trender og teknikker som benyttes i dagens arbeidsliv og ikke minst vil de kunne knytte uformell kontakter med bransjens egne folk.

Bårdar Akademiet har to årlige sammenkomster med aktører fra yrkesfeltet, en i høstsemesteret og en i vårsemesteret. Samlingen i høstsemesteret foregår ved studiestart og er stort sett rettet mot pedagogisk kvalitetsarbeid og pedagogenes arbeidsmetodikk. ... I vårsemesteret er samlingen lagt i sammenheng med eksamensproduksjon. Dette foregår over en lengre periode der eksterne kan være involvert i undervisning og regi/koreografi, samt at eksterne aktører inviteres til å se studentenes forestillinger og gi skolen tilbakemeldinger i etterkant. ... Skolen har dessuten avtaler med bransjefolk som evaluerer skolens og studentenes prosess gjennom eksamensproduksjon og studentenes faglige kvaliteter basert på prestasjonene i selve forestillingene.

Oversikten over samarbeidspartnere består av bekreftelser (fra 2008/2009) om samarbeid knyttet til studenter og ansatte fra aktuelle institusjoner i yrkesfeltet som Thalia Teater, Det Norske Teatret, Oslo Nye Teater AS, Agder Teater, Dinamo Story samt frittstående produsenter og regissører. I svar av 30. juni 2018, på spørsmål om oppdaterte avtaler med samarbeidspartnere, opplyser tilbyder om at de for skoleåret 2017/2018 har avtaler med Chat Noir, Stiftelsen Akershus festning for Kunst og Kultur, Face Casting, Det Norske Teatret og fire personer innen koreografi, produksjon og auditiontrening. Vi fikk under institusjonsbesøket kopier av avtaler med Stiftelsen Akershus Festning for kunst og kultur, Face Modell & Management AS, Det Norske Teatret og Chat Noir (sistnevnte om gjennomføring av eksamensforestilling). I den supplerende redegjørelsen, av 14. juni 2018, om samarbeidspartnere framgår det i tillegg at Bårdar Akademiet samarbeider med Bærum Kulturhus og Jo Strømgren kompani.

Dokumentet *Samarbeidsavtaler* inneholder to bekreftelser på samarbeid fra Taran Produksjon AS og Best Show AS. I dokumentet fra Taran Produksjon AS bekrefter selskapet at de har gjennom samarbeidet har mulighet til å gi fagskolen et godt innblikk i hvilke krav de vil stille til artistene de skal engasjere framover. I dokumentet fra Best Show AS: «Den gode kvaliteten på studentene og de uteksaminerte artistene gjør at det vil bli helt naturlig for oss i fremtiden å holde et godt øye med hva som skjer på Bårdar Akademiet og følge de som går der nøye gjennom deres utdanningsløp». I redegjørelsen, av 14. juni, nevnes også at samarbeidet med selskapet Starworks AS og Taran Produksjon AS primært gjelder Bårdar International, men at samarbeidet generelt gir god informasjon om utviklingen i bransjen.

For 2017/2018 foreligger det en årsplan for dialog med samarbeidspartnere. Det opplyses at møtene referatføres. Fra arbeidslivet står Chat Noir, Oslo Nye Teater/Centralteatret og aktuelle skuespillere og regissører oppført på dialogplanen. På våren skal fagrådet gjennomføre en helhetlig evaluering av

eksternt samarbeid, og i mai/juni gjennomføres møter for videreutvikling av utdanningene. I oversendelsen, av 30. mai, er det redegjort for konkrete resultater av dialogene: Dette gjelder avtaler nevnt over, men også avtaler om innspill til studieplaner og kompetansekartlegging knyttet til utvikling av pop/rock-elementer i utdanningene. Aktørene som det er inngått avtaler med skal delta i evalueringer etter at de har sett studentene i forestillingene.

Potensielle arbeidsgivere ble våren 2017 bedt om å svare på spørsmål om uteksaminerte studenters yrkesrelevante kompetanse, faglig nivå og tilnærming til yrkeslivet og gi åpne kommentarer. Ni aktører svarte. Det framgår ikke hvilke institusjoner disse er tilknyttet.

Kommentarer og vurdering

I tillegg til dokumentasjonen har vi fått informasjon om Bårdar Akademiets samarbeid med arbeidslivet/yrkesfeltet gjennom samtaler med åtte eksterne aktører. Gjennom samtalen fikk vi utdypet bredden og variasjonen i det yrkesfeltet kandidatene virker i. Yrkesfeltet er prosjektbasert, og kandidatene skal jevnlig kunne konkurrere om oppdrag og opptre på mange arenaer. Selv om det er et stort marked for utøvere ser vi at ikke alle vil få eller holde seg i jobb som utøvere, og at det gjør det aktuelt med videreutdanning til andre funksjoner i yrkesfeltet.

Det er ikke obligatorisk praksis i utdanningene, men ut fra dokumentasjonen og samtalen ser vi at studentene får delta i reelle oppsetninger og at eksterne fagpersoner bidrar inn i utdanningen. Avtalen med Det Norske Teatret skiller seg ut fra de andre, da den baserer seg på en særavtale mellom DNT og fagforeningene Norske Dansekunstnere og Musikernes fellesorganisasjon. Det er prøvetiden som inngår i samarbeidet med Bårdar Akademi, og for studentene er det lagt inn to undervisningstimer med henholdsvis koreograf, dramaturg og regissør. I perioden stykket spilles har studentene direkte avtale med DNT.

Vi reagerte i utgangspunkt på at avtalene som fulgte søknaden er av eldre dato, fra før utdanningene ble godkjent som fagskoleutdanning, og framstår som mer løselige intensjonsavtaler. Vi synes også at det kan være noe uklart om erfaringene som formidles fra eksterne aktører gjelder studentene fra Bårdar Akademi eller Bårdar International. For eksempel gjelder en av avtalene nevnt over Bårdar International.

Ut fra dokumentasjonen og samtalen er vi sikre på at Bårdar Akademi har et tilfredsstillende samarbeid med yrkeslivet. Vi har også sett eksempel på at avtaler om bidrag til gjennomføring av utdanning innen fagområdet, jf. avtalen med DNT, Vi har fått redegjort for at samarbeidspartnerne bidrar inn i utdanningssituasjoner. Her ligger hovedgrepet i gjennomføring av årsplan for dialog med samarbeidspartnere, som det er redegjort for i notat av 30. mai.

Vi fikk inntrykk av at tilbyder får mye tilbakemeldinger fra samarbeidspartnere i form av uformelle vurderinger av utdanningene i tilknytning til studentenes prestasjoner i oppsetninger og auditions. Komiteen savner allikevel formaliserte avtaler som forplikter samarbeidspartnerne til å komme med faglige vurderinger som kan bidra til utvikling av studieplaner. Ut ifra de positive tilbakemeldingene som samarbeidspartnerne kom med under institusjonsbesøket, ser vi heller ikke at det skal bli noen utfordring for tilbyder å få til slike avtaler. Vi anbefaler tilbyder å inngå formelle avtaler som forplikter samarbeidspartnerne til å komme med en årlig faglig vurdering av studieplaner, studienes relevans og studentenes nivå. For å oppfylle kravet, kan dere utarbeide en sjekklister for avtaler om

oppdrag og forestilling hvor det framgår eksplisitt at de eksterne aktørene skal bidra til utvikling av utdanningene.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt.

Tilbyder må utvikle et mer formelt samarbeid med eksterne aktører om tilbakemeldinger om studieplaner og gjennomføringen av utdanningene. For å oppfylle kravet, kan dere utarbeide en sjekklister for avtaler om oppdrag og forestilling hvor det framgår eksplisitt at de eksterne aktørene skal bidra til utvikling av utdanningene.

4.3.2 Resultater fra samarbeid og deltakelse i nettverk

Fagskoletilsynsforskriften § 4-6 (2): Fagmiljøet må vise til tilfredsstillende resultater fra deltagelse i regionale, nasjonale og eventuelt internasjonale samarbeid og delta i faglige nettverk relevante for fagområdet.

Merknad til fagskoletilsynsforskriften § 4-6 (2): Deltakelsen skal bidra til at fagmiljøet er oppdatert faglig og med hensyn til utviklingen i yrkesfeltet. Tilbyder må delta i aktuelle fagråd/referansegrupper innen yrkesfeltet dersom disse er åpne for utdanningsinstitusjoner.
--

Beskrivelse ut fra dokumentasjonen

Dokumentasjon: Søknad side 31-33 og redegjørelse av 14.06.18, vedlegg 3.3.2 Oversikt over fagmiljøets deltakelse i nettverk med tilleggsinformasjon av 14.06.18.

I søknaden beskrives forskjellige former for nettverk: Jevnlig og bred kontakt med bransjen og studentenes framtidige arbeidsgivere, medlemskap i internasjonale organisasjoner, internasjonale kontakter og avtaler, enkeltansattes medlemskap i organisasjoner og nettverk. Beskrivelsen er supplert med informasjon som ble etterspurt under institusjonsbesøket.

Av norske faglige nettverk nevnes

- Norsk Musikkteaterforum. Studenter, ansatte og ledere deltar i møter i regi av NMT. Nettverket omtales som en møteplass og et sted for nettverksbygging for studenter, ansatte og ledelse.
- Organisasjonen rundt Bårdars sommerkurs «Dance explosion» og «Urban Dance explosion». Det deltar en rekke nasjonale og internasjonale pedagoger, og alle ansatte kan delta på kursene. Resultater er kompetanseheving, utvikling av ferdighetsnivå og input til undervisningsopplegg.
- Flere av de ansatte er aktive og/eller har verv i organisasjoner som Norsk Sceneinstruktørforening, Norsk Stemme pedagogisk Forum, Norsk musikkråd og Musikkpedagogene i Norge. De ansattes deltakelse er av verdi for skolen, da de ansatte bidrar med kunnskap og diskusjoner fra organisasjonene.
- Institusjonen er medlem i Norske Fag- og Friskolers Landsforbund. Forbundet er viktig i dialog med offentlige myndigheter og for å være informert om reguleringene av fagskolene, men også for å fremme tverrfaglig samarbeid mellom ulike kunsthøgskoler. Bårdar Akademiet deltar også i NOKUT arrangementer for fagskoler.

Bårdar Akademiet har/har hatt en partnerskapsavtale med Kunsthøgskolen i Oslo om samarbeid om praksisopplæring for studenter ved praktisk-pedagogisk utdanning. KHiO tilbyr i den sammenhengen studiet «Pedagogikk, vurdering og veiledning i kunstopplæring» for praksislærerne.

Av internasjonale nettverk og samarbeid nevnes

- Musical Theater Educators' Alliance (MTEA), som blant annet arrangerer konferanser 1-2 ganger per år. Bårdar Akademiet var vert for en slik konferanse i 2016. Organisasjonen framheves som svært relevant for tilbyder.
- World Dance Council omtales som en viktig arena for diskusjoner knyttet til rekruttering og opplæring av studenter i dans og musikkteater, og som svært relevant for utdanningen og utviklingsarbeidet hos tilbyder.

Mer uspesifisert omtales samarbeidsavtaler med «flere skoler i England». I vedlegget finnes dokumenter fra Mountview Academy of Theatre Arts, Urdang Academy, Laine Theatre Arts, Guildford School of Acting (intensjonsavtale). Det ligger også ved en underskrevet avtale med Walkerdance (USA) og en intensjonsavtale med grønlandske Katuaq. Resultatene er at Bårdar Akademiet kan følge internasjonal utvikling tett, og at pedagoger kan utveksle.

Kommentarer og vurdering

Tilbyder har gitt en tilfredsstillende redegjørelse for deltakelsen i nettverk. I kravet vektlegges at tilbyder skal vise til tilfredsstillende resultater. Deltakelsen i nettverkene bidrar til at fagmiljøet er oppdatert på, og bidrar i, diskusjoner om fag- og yrkesfeltet på nasjonalt nivå. Det virker som om deltakelsen i de internasjonale nettverkene i større grad direkte bidrar til utvikling av utdanningene. Kontakten med utenlandske universiteter bidrar til oppmerksomhet om fagutvikling i andre land.

I tillegg kommer Bårdar Akademiets uformelle kontakt med bransjen, og innsats i bransjen for nærmest å utvikle yrkesfeltet.

Konklusjon

Ja. Fagmiljøet kan vise til tilfredsstillende resultater fra deltagelse i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for fagområdet.

5 Konklusjon etter sakkyndig vurdering

Søknaden om fagområdegodkjenning for *kommersiell scenekunst* anbefales ikke godkjent.

Dere må utbedre forhold knyttet til følgende krav i fagskoletilsynsforskriften

- § 3-1 (1) c) Organisasjon og ledelse (kapittel 2.1)
- § 3-1 (1) f) Reglement og forskrift (kapittel 2.1)
- § 5-1 (kapittel 3.4.7)
- § 4-5 (1) (kapittel 4.2.1)
- § 4-6 (1) (kapittel 4.3.1)

Vi viser til angivelse i teksten av hva som må til for at kravene skal anses som oppfylt.

Dersom søker gjennomfører disse endringene på en tilfredsstillende måte, vil vi som sakkyndige kunne anbefale NOKUT å godkjenne fagområdet *kommersiell scenekunst – tolkning og formidling*. De positive konklusjonene i tilknytning til fagskoletilsynsforskriften § 4-2, § 4-5 (2) og § 4-5 (3) er trukket under forutsetning av at fagområdet avgrenses til *kommersiell scenekunst – tolkning og formidling*.

6 Tilsvar og supplerende vurdering fra sakkyndig komité

6.1 Søkerens tilbakemelding

Bårdar Akademiet AS

Rosenkrantz gate 22 - 0164 Oslo

Oslo den 1. september 2018

NOKUT

Postboks 578 – 1327 LYSAKER

TILSVAR PÅ UTKAST TIL TILSYNSRAPPORT - REFERANSE 17/08702

Vi viser til søknad om godkjenning av fagområdet kommersiell scenekunst og svar fra NOKUT den 13. juli 2018.

Lov om høyere yrkesfaglig utdanning trådte i kraft 1. juli 2018. Det medfører naturlig nok endringer og revideringer av skolens forskrifter, vedtekter, kvalitetssikringssystem mv. Iverksettelse av ny lov vil for eksempel påvirke styrets sammensetning. Styret vil inkludere studentrepresentant med tilhørende varamedlem så snart studentene har fått valgt sin representant.

Dette tilsvaret fokuserer på de konkrete «må»- og «bør»-punktene som fremkommer i utkast til tilsynsrapport. Vi vil imidlertid gjøre oppmerksom på at skolen parallelt arbeider med revisjon av forskrifter, vedtekter, kvalitetssystem mv. slik at disse er i overensstemmelse med gjeldende lover og forskrifter.

Viser til forhold nevnt i kapittel 5 (s. 40) angående «må-punkter» tilbyder må gjennomføre. Bårdar Akademiet AS har utført følgende:

§ 3-1 (1) c) Organisasjon og ledelse.

Relevant vedlegg: Vedlegg 1

Generalforsamling har protokollført nytt styre, med påfølgende registrering i Enhetsregisteret. Dette inkluderer ansattrepresentant med stemmerett samt dennes vararepresentant. Vedlegg 1 viser kopi av samordnet registermelding av ansattrepresentant. For ordens skyld informerer vi om at bl.a. studentrepresentant med vara blir registrert så snart studentrådet har fått gjennomført sitt valg i forbindelse med oppstart nytt studieår. Det vil da bli registrert i Enhetsregisteret et styre i henhold til Lov om høyere yrkesfaglig utdanning.

§ 3-1 (1) f) Reglement og forskrift.

Skolens forskrift er endret slik at det presiseres at vedtak om bortvisning og utestenging må gjøres med to tredels flertall. Følgende setning inkluderes i forskriftens § 4-13 (2.ledd), i forskriften som er grunnlaget for utkast til tilsynsrapport: «Et slikt vedtak skal fattes med to tredels flertall.» Grunnet

Lov om høyere yrkesfaglig utdanning vil det gjennomføres flere oppdateringer og endringer i skolens forskrift. Forskrift er under utarbeidelse og skal godkjennes av styret før den legges ut på høring.

§ 5-1 (kapittel 3.4.7). Endringer i system for kvalitetssikring.

Oppdatering iht. gjeldende bestemmelser.

Relevant vedlegg: Vedlegg 2

Systembeskrivelse er oppdatert iht. gjeldende bestemmelser. Systembeskrivelsen redegjør nå også tydeligere for de ulike elementene i kvalitetssikringssystemet og sammenhengen mellom disse, ansvarsforhold og rapporteringslinjer samt hvordan informasjonen systemet fremskaffer blir brukt til å utvikle og forbedre utdanningene. Se vedlegg 2 (Kvalitetssikringssystemet).

Policy for vurdering av måloppnåelse

Relevant vedlegg: Vedlegg 2

Revidert kvalitetssikringssystem redegjør for hvor hyppig skolen skal vurdere måloppnåelse for de enkelte målformuleringer, se punkt 1.3.1 i vedlegg 2.

Vurdering iht. lover og forskrifter

Relevant vedlegg: Vedlegg 2

I skolens kvalitetsrapport er det nå definert et eget avsnitt i kapittel om «Den generelle kvaliteten ved utdanningen» som synliggjør skolens vurdering av om fagskoledriften oppfyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter. Med denne presiseringen vil skolens kvalitetsrapport konkludere hvorvidt skolen oppfyller kravene, se mal beskrevet i punkt 7 i kvalitetssikringssystem, vedlegg 2. Samme avsnitt presiserer også minimumskrav til hvilken type informasjon som skal legges til grunn for vurderingene i kvalitetsrapportene.

I skolens kvalitetssikringssystem er det også presisert under punkt 1.3 at skolen årlig skal foreta en vurdering om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter. Skolen kan ettersende revidert kvalitetsrapport hvis ønskelig.

Sensors tilbakemelding.

Relevante vedlegg: Vedlegg 2, 3 og 4

For Bårdar Akademiet vil det ofte være slik at personer har doble roller, både som sensor og som representant for eksterne aktører som skolen samarbeider med. Tilbakemeldinger og vurderinger fra disse kildene har tidligere ikke blitt synliggjort hver for seg, men samlet i en felles sekkepost. I revidert kvalitetssikringssystem, (punkt 1.3.2, se vedlegg 2) er det nå presisert at vurderinger fra hver enkelt kilde synliggjøres i egne avsnitt. Vi vedlegger også kravspesifikasjon for hvilken type informasjon som skal legges til grunn for sensors vurderinger i skolens kvalitetsrapporter, se vedlegg 3, og vurderingene til eksterne aktører, se vedlegg 4.

§ 4-5 (1) (kapittel 4.2.1). Aksept av smalere fagområde.

Bårdar Akademiet AS presiserer at søknaden opprettholdes med et smalere fagområde, slik dette blir presisert i utkast til tilsynsrapport kapittel 4.1, dvs. kommersiell scenekunst – tolkning og formidling. Hvis mulig ber vi sakkyndig komité om å inkludere en komponent med opplæring i det å være selvstendig næringsdrivende samt entreprenørskap.

§ 4-6 (1) (kapittel 4.3.1). Formalisering av samarbeid

Relevante vedlegg: Vedlegg 4 og 5

Bårdar Akademiet AS formaliserer samarbeidet med eksterne aktører ytterligere. Vedlagt (Vedlegg 5) finnes sjekklister for avtaler hvor det eksplisitt fremgår at de eksterne aktørene skal bidra til utvikling av utdanningene, herunder gi tilbakemeldinger om studieplaner og gjennomføring av utdanningene. Vi viser også til kravspesifikasjon (vedlegg 4) for eksterne aktørers vurdering.

Andre kommentarer

I utkast til tilsynsrapport fremkommer anbefalinger for Bårdar Akademiet. Vi har vurdert innspillene som hensiktsmessige å etterkomme. Punktene i kommentarene under refererer til kapitler der «bør»-punktene fremkommer i utkast til rapport.

Pkt. 2.1.: I det pågående arbeidet med revideringer av forskrift vil Bårdar Akademiet AS innarbeide flere bestemmelser fra § 25 i Lov om høyere yrkesfaglig utdanning (Fagskoleloven) vedrørende bortvisning og utestenging, og presisere at slike vedtak skal fattes med to tredels flertall.

Pkt. 3.1.: Det gjøres endringer på nettsiden slik at informasjon om NOKUT-godkjente fagskoleutdanninger ikke kan misforstås.

Pkt. 3.4.1.: Det er utarbeidet en intern instruks for behandling av klage på karakter som gir studentene tydelige retningslinjer for hvordan de skal klage.

Pkt. 3.4.3.: Bårdar Akademiet er i dialog med aktører mht. leie av lokaler, og vil inngå avtale om dette dersom studentantallet skulle tilsi at det blir nødvendig. Skolen vurderer kontinuerlig eksternt utleie av lokaler på dagtid opp mot studentenes behov, slik at studentene har tilstrekkelig muligheter til å jobbe i lokalene, og hensyn til studentene skal alltid komme i første rekke.

Pkt. 3.4.4.: Bårdar Akademiet gjennomgår kapittel 10 og 11 i kvalitetssikringssystemet mht. konsistens og klarhet, samt tydeliggjør hvordan rapport om utdanningskvalitet inngår i grunnlaget for vurdering av revidering av utdanningene. Vi har rettet opp misvisende informasjon vedrørende studenters deltakelse. Studentene har fra studieåret 2018/2019 stemmerett i styret og vil dermed ha påvirkningskraft i beslutninger om opprettelse av nye utdanninger.

Pkt. 3.4.6.: Det er gjort endringer praksisen og i relevante dokumenter slik at rektor ikke inngår som fast medlem av studentrådet, men deltar i møter ved behov og når studentrådet ønsker dette. Det er også gjort endringer mht. ansattes tilgang til studentrådets e-postkonto.

Pkt. 3.4.7.: Skolen vil igangsette revisjon av eksisterende studieplaner mht. å tilpasse disse til kommersiell scenekunst – tolkning og formidling. I den forbindelse vil det også gjøres en gjennomgående vurdering av karaktersystemet.

Pkt. 4.2.3.: Kompetanseheving innen pedagogikk/didaktikk vil tydeliggjøres og implementeres i den generelle kompetansehevingsplanen slik at skolen sikrer å holde tilstrekkelig fokus på fagområdet.

Utover dette fremkommer pensumlister og tiltak for kompensasjon av fravær i studieplaner fra høsten 2018. Vi setter også pris på tilbakemeldingene vedrørende praksisavtaler, og vil ta med oss innspillene videre i eventuell utarbeidelse av reelle avtaler.

For Bårdar Akademiet AS

Hilde Olsen Haugan
(rektor)

Trygve Staff
Styrets leder

6.2 Vurdering etter tilsvar fra søker

Bårdar Akademiet AS sendte sitt tilsvar på foreløpig rapport innen fristen 7. september. Fagskolen beskriver hvordan de pålagte endringene er gjennomført, og dokumenterer endringene gjennom vedlegg. Fagskolen redegjør også for hvordan mange av rådene i rapporten er fulgt opp. Vi oppfatter det som positivt at fagskolen følger opp våre råd, men kommenterer i det videre kun på forholdene som måtte endres for at vi skulle kunne anbefale NOKUT å fatte vedtak om godkjenning av fagområdet *kommersiell scenekunst – tolkning og formidling*.

Ad fagområdets avgrensning, § 4-5 (1) kapittel 4.2.1

Den mest grunnleggende faglige innvendingen fra oss som sakkyndig komité gjaldt avgrensningen av fagområde i forhold til fagmiljøets kompetanse. Flere positive konklusjoner i rapporten forutsatte at fagområdet ble avgrenset til *kommersiell scenekunst – tolkning og formidling*.

Søkers tilbakemelding: «Bårdar Akademiet AS presiserer at søknaden opprettholdes med et smalere fagområde, slik dette blir presisert i utkast til tilsynsrapport kapittel 4.1, dvs. kommersiell scenekunst – tolkning og formidling. Hvis mulig ber vi sakkyndig komité om å inkludere en komponent med opplæring i det å være selvstendig næringsdrivende samt entreprenørskap».

Fra foreløpig rapport side 33: «Søker angir elementer som budsjettering, søknader om prosjektstøtte og rettighetsproblematikk inn i denne delen [kunstnerisk og økonomisk tilrettelegging] av fagområdet. Grunnleggende kunnskaper innen disse områdene trengs også for kandidater som skal freelance og drive egen bedrift, og bør kunne integreres i utdanningene som allerede tilbys. Kompetansen i fagmiljøet og administrasjonen for en grunnleggende opplæring i disse emnene er etter vår vurdering tilstrekkelig».

Komiteens delkonklusjon

Vi anbefaler at Bårdar Akademiet AS får godkjenning for fagområdet «kommersiell scenekunst – tolkning og formidling». Studietilbudene innen fagområdet kan inneholde emner knyttet til å drive næringsvirksomhet og utføre entreprenørskap.

Ad formalisering av samarbeid, § 4-6 (1) kapittel 4.3.1

Fra foreløpig rapport side 38: «Tilbyder må utvikle et mer formelt samarbeid med eksterne aktører om tilbakemeldinger om studieplaner og gjennomføringen av utdanningene. For å oppfylle kravet, kan dere utarbeide en sjekklister for avtaler om oppdrag og forestilling hvor det framgår eksplisitt at de eksterne aktørene skal bidra til utvikling av utdanningene».

Søkers tilbakemelding: «Bårdar Akademiet AS formaliserer samarbeidet med eksterne aktører ytterligere. Vedlagt (Vedlegg 5) finnes sjekklister for avtaler hvor det eksplisitt fremgår at de eksterne aktørene skal bidra til utvikling av utdanningene, herunder gi tilbakemelding om studieplaner og gjennomføring av utdanningene. Vi viser til kravspesifikasjon (vedlegg 4) for eksterne aktørers vurdering».

Komiteens vurdering og delkonklusjon

Vårt inntrykk er at søker får mye tilbakemeldinger fra samarbeidspartnerne i form av uformelle vurderingene av utdanningene, men vi savnet formaliserte avtaler som forplikter samarbeidspartnerne til å gi faglige vurderinger som bidrar til utvikling av studieplanene. Vi har sett på sjekklister for avtaler om oppdrag og forestilling (vedlegg 5), og kravspesifikasjon vedrørende eksterne aktørers vurdering. Vår vurdering er at bruk av disse to dokumentene vil ivareta det vi anser som den nødvendige formaliseringen av samarbeidet med eksterne aktører.

Ad system for kvalitetssikring og kvalitetsarbeid, § 5-1, kapittel 3.4.7

Søker ble pålagt å utbedre forskjellige forhold knyttet til system for kvalitetssikring og kvalitetsarbeid: Revidere systembeskrivelsen med referanse til gjeldende dokumenter, tydeliggjøre hyppigheten av vurdering av måloppnåelse, synliggjøre i kvalitetsrapporten hvordan fagskolen vurderer om den oppfyller akkrediteringskravene og tydeliggjøre vurderingen av sensorenes tilbakemelding om kvaliteten i utdanningene.

Utbedringene er gjennomført i tråd med det som angitt i foreløpig rapport.

Ad organisasjon og ledelse og reglement og forskrift, §§ 3-1 (1) c) og f)

Søker ble pålagt å sikre ansattes representant stemmerett i styret. Søker ble pålagt å presisere at vedtak om bortvisning og utestengning må gjøres med to tredjedels flertall.

Endringene er gjennomført. I tilsvaret opplyser Bårdar Akademiet AS at fagskolen vil revidere aktuelle regulerende dokumenter i tråd med lov om høyere yrkesfaglig utdanning som trådte i kraft 1. juli. Studentenes representant i styret vil bli registrert i Enhetsregisteret så snart det er foretatt valg høstsemesteret 2018.

6.3 Konklusjon etter supplerende vurdering

Vi anbefaler at NOKUT godkjenner fagområdet *kommersiell scenekunst – tolkning og formidling* ved Bårdar Akademiet AS.

7 Vedtak

Fagområdet kommersiell scenekunst – tolkning og formidling ved Bårdar Akademiet akkrediteres. Tilbyder gis fullmakt til å opprette og endre stedbasert utdanninger.

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- lov om høyere yrkesfaglig utdanning § 5
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (2)

8 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- søknad, datert 31. oktober 2018, NOKUTs saksnummer 17/08702-1
- supplerende informasjon etter institusjonsbesøk, datert 30. mai, NOKUTs saksnummer 17/08702-10
- oppdaterte vedlegg for søknaden, datert 14. juni 2018, NOKUTs saksnummer 17/08702-12
- tilsvarende, datert 6. september 2018, NOKUTs saksnummer 17/08702-15

Vedlegg 1

Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndige står oppført i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om søknaden oppfyller kravene for godkjenning av fagområde godkjenning av fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften kapittel 4.

Den sakkyndige komiteen har bestått av følgende medlemmer:

- **Henning Birkeland, utdanningskoordinator ved Treider fagskoler**
Henning Birkeland jobber som utdanningskoordinator for Treider Fagskoler samtidig som han også er faglig leder for studiet 3D-design og animasjon. Han utviklet studiet 3D design og animasjon studiet for Idefagskolen i 2001 og har de siste 17 årene vært faglig leder for studiet - først 13 år for Idefagskolen og de 4 siste årene for Treider Fagskoler. I tillegg til å undervise og drive faglig utviklingsarbeid har Birkeland deltatt i større produksjoner og har jobbet med alt i fra visualiseringer, reklame- og animasjonsfilmer for en rekke anerkjente firmaer. I siste kvartal 2017 jobbet Henning som fungerende studierektor ved Treider Fagskoler før han ble utdanningskoordinator i januar 2018. Birkeland var leder for den sakkyndige komiteen som i 2016-17 vurderte søknad om fagområdegodkjenning fra Høyskolen Kristiania. Han har også annen erfaring som sakkyndig for NOKUT.
- **Yngvar Julin, stedfortredende kunstnerisk leder ved Hålogaland Teater**
Julin er utdannet sivilarkitekt fra London og Oslo, med Hus for samtidsdans som diplomoppgave. Siden 1990 har han arbeidet parallelt med scenekunst, bygningsarkitektur og utstillingsdesign. Han har vært leder for design-team i Snøhetta, drevet frigruppe sammen med instruktør Jon Tombre, undervist ved Akademi for scenekunst og ved Arkitekthøgskolen i Oslo, hvor han også har vært sensor og diplomsensor. Han har arbeidet ved et flertall av de norske institusjonsteatre og hatt en rekke oppdrag utenlands. Julin har bred sjangererfaring fra film, dans og teater så vel som opera og musikal. På Hålogaland Teater utgjør han sammen med teatersjef Inger Buresund den kunstneriske ledelsen. Han deltar i repertoarutvikling, engasjement av gjestende kunstnere, dramaturgiske oppgaver samt design av kostymer og scenografi.
- **Karina Thonander, assisterende rektor ved Follo folkehøgskole, Akershus fylkeskommune**
Karina Thonander er utdannet ballett- og dansepedagog ved Statens balletthøgskole (nå Kunsthøgskolen i Oslo, KHiO, 1991) med videreutdanning i drama- og teaterkommunikasjon ved Høgskolen i Oslo (nå Oslo Met – 1993). Etter noen år med frilans som danser, pedagog og koreograf jobbet hun flere år i videregående skoler i Oslo og Akershus på Musikk, dans, drama-linjen (94–08). I forbindelse med kunnskapsløftet i 2006, ble hun engasjert av Utdanningsdirektoratet for å utvikle nye læreplaner for Programområdet Dans i videregående skole Deretter ble hun avdelingsleder og dansepedagog for danselinjene ved Fagerborg vgs og Edvard Munch vgs i Oslo (08–17). Thonander videreutdannet seg i 2013–2014 ved Handelshøgskolen BI, hvor hun tok Lederskap og omstilling i skolen og Arbeids- og elevrett og HRM for skoleledere. I tiden som avdelingsleder har Karina vært med å videreutvikle danselinjene i Oslo med blant annet oppstart av streetdance-linje i videregående skole og oppstart og utvikling av Edvard Munch videregående skole. I mange år har hun også jobbet

med egne eller andres prosjekter som tekst-/manusforfatter, koreograf, instruktør, produsent, danser og skuespiller – hovedsakelig i Nord-Norge og Nord-Trøndelag. Thonander er medlem i Norske dansekunstnere, Mfo – forbundet for utøvere og koreografer og som tekstforfatter i Tono. Hun har vært i styret for Fagråd for musikk, dans, drama i to perioder (07–09 og 11–13). Karina Thonander har vært ansatt som assisterende rektor ved Follo folkehøgskole fra 1. august 2017. Her har hun også undervisning i klassisk ballet, drama m.m.

- **Torstein Gaasdalen, student ved Fagskolen Innlandet, Gjøvik**

Torstein Gaasdalen er en student ved Fagskolen innlandets byggt tekniske linje, med fordypning innen stål og betong. Han har jobbet kontinuerlig for fagskolestudenters rettigheter og velferd på et lokalt og nasjonalt nivå siden han startet sine studier høsten 2016. Gaasdalen innehar i dag ulike verv innen fagskolepolitikk, blant annet i det lokale studentrådsstyret, lokal klagenemnd, Organisasjon for Norske Fagskolestudenter og Nasjonalt Fagskoleråd. I tillegg til vervene har han også representert studentene i forskjellige arbeidsgrupper med fokus på fagskole.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til tilbyder som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.

Vedlegg 2

Saksgangen i søknadsbehandlingen

- 1. Vurdering av om søknaden er egnet for sakkyndig vurdering**

NOKUTs administrasjon vurderer om søknaden oppfyller dokumentasjonskravene slik at den er egnet for sakkyndig vurdering. En søknad kan avvises dersom det framgår tydelig av dokumentasjon at forholdene som skal vurderes ikke fyller kravene til godkjenning. Vedtak om avvising er et enkeltvedtak og kan påklages.
- 2. Komplettering av søknad**

Dersom søknaden ikke oppfyller dokumentasjonskravene, får søkeren mulighet til å komplettere søknaden. Frist for komplettering er normalt to uker. En søknad kan avvises dersom den ikke oppfyller dokumentasjonskravene, jf. punkt 1.
- 3. Oppnevning av sakkyndig komité**

Når søknaden anses som egnet for sakkyndig behandling, starter NOKUT prosessen med å sette sammen en sakkyndig komité. Tilbyder får forslaget til uttalelse. Dersom institusjonen har innvendinger, vil NOKUT vurdere disse og eventuelt gjøre endringer før oppnevningen.
- 4. Forberedelse av institusjonsbesøk**

All kontakt mellom institusjonen og sakkyndige går gjennom saksbehandler i NOKUT. Tidspunkt for institusjonsbesøk fastsettes i dialog mellom institusjonen og NOKUTs saksbehandler. Komiteen gjennomfører et oppstartsmøte for å planlegge institusjonsbesøk og vurdere om det trengs supplerende dokumentasjon for at de kan gjennomføre vurderingen. Institusjonen mottar program i god tid før besøket, slik at institusjonen kan legge til rette for at alle som komiteen ønsker samtaler med, kan møte.
- 5. Institusjonsbesøk**

Institusjonsbesøket gjennomføres normalt over to til tre dager etter oppsatt program. Komiteen møter vanligvis representanter for henholdsvis studenter, undervisningspersonale og eksterne samarbeidspartene, ansvarlige for fagområde og eventuelt andre fra ledelsen, studenttillitsvalgte og en representant for styret. Komiteen kan også be om møter med andre grupper eller enkeltpersoner enn dem som allerede er satt opp i programmet. Også under institusjonsbesøket kan den sakkyndige komiteen be om utfyllende dokumentasjon.
- 6. Rapportutkast fra sakkyndig komité**

Komiteen begrunner sine vurderinger i en rapport. Komiteen sender et rapportutkast til institusjonen, som bes om å kommentere faktiske feil og misforståelser. Fristen er én uke.
- 7. Institusjonen mottar rapport fra sakkyndig komité**

Etter at rapportutkastet er justert for eventuelle feil og misforståelser, utformer komiteen sine konklusjoner og avgir rapport til NOKUT. Rapporten er da et offentlig dokument. NOKUT sender den til tilbyder som gis mulighet til å kommentere rapporten. Kommentarene fra tilbyder inngår i NOKUTs tilsynsrapport, som publiseres. De sakkyndige kan bli bedt om å komme med tilleggsvurdering på grunnlag av tilbyders kommentarer.
- 8. NOKUTs vedtak**

NOKUTs styre fatter vedtak på bakgrunn av rapporten fra den sakkyndige komiteen, institusjonens kommentarer og saksframlegg fra NOKUTs direktør.